

Søværnsorientering

Nummer 1 · april 2007 · 37. årgang

TEMA
REKRUTTERING

Reklame for konstabeluddannelsen >> Velkommen i søværnet >> Konstabler på Triton >>
Nyt uddannelseskoncept i Søværnet >> De vanskelige unge >> Fit for fight >> Asbest >>
Galathea Ekspeditionen >> Troels Kløvedal rejsebrev >> Søværnets historie >> UNIFIL >> IALA >>
Kassedamer i verdens brændpunkter >> Hvidbjørnens jagt >> Nye fartøjer >> Kjeld de Hemmer Mortensen

Nyt fra den nye redaktør

TEKST: PERNILLE KROER

»Går du så uniform?«

Siden jeg i januar startede som journalist i Søværnet, har jeg fået spørgsmålet igen og igen fra familie og venner. Og jeg undrer mig hver gang. Og så alligevel ikke. For hvor meget vidste jeg selv om Søværnet, inden jeg som ganske almindelig civil dansker søgte jobbet? – Ikke ret meget.

Vi har alle en opgave at fortælle om, hvor spændende en arbejdsplads Søværnet er, og om de vigtige nationale og internationale opgaver, Søværnet løser. Vi skal alle være med til at *brand'e* Søværnet, så vi kan rekruttere og fastholde medarbejdere, og så borgerne forstår, hvorfor Danmarks Flåde er en

vigtig brik i det samfund, vi alle er en del af. Og vi har en masse gode historier at fortælle.

Som ny civil medarbejder blev jeg dybt imponeret, da jeg i vinter oplevede de barske vilkår, hvorunder vores nordatlantiske enheder løser deres opgaver, og da jeg i marts mødte de unge kadetter på Officersskolen. Med et veltillægt »Stud Sø«-arrangement optrådte de på bedste vis som ambassadører for Søværnet. Det samme gjorde enhederne under AUT BAT 2007, som »Stud Sø«-deltagerne mødte på en en-dags sejlads. Ligeså alle medarbejderne i Korsør, da flådestationen en dag i marts åbnede dørene for næsten

1000 unge. Tilsvarende har VEDDERENS besætning bidraget til, at Søværnet under GALATHEA-ekspeditionen næsten dagligt er blevet positivt eksponeret i medierne, ligesom de hyppige rejsebrev fra enhederne levende fortæller om livet om bord og de opgaver, som enhederne løser.

Søværnet møder det civile Danmark i mange sammenhænge, og når vi viser, hvad Søværnet kan og står for, skaber vi næsten hver gang respekt. Meget præcist udtrykt af en af de unge deltagere i »Stud Sø«-arrangementet, der spontant sagde: »I virker som sådan nogle ordentlige mennesker«. Vi har grund til at være stolte.

Indhold

Leder	3
Reklame for konstabeluddannelsen	4
Velkommen i søværnet	6
Til lands og til vands	7
Målrettet kampagne	8
Oplevelser og kammeratskab	10
De vanskelige unge	12
Nyt koncept for Søværnets uddannelser	14
Fit for fight	16
Tall Ships Race	17
Asbest	18
Galathea 3	20
Internettet hjælper på hjemmeven	27
Det bliver en vidunderlig opgave	28
På mission ud for libanon	30
VTS	33
Kassedamer i verdens brændpunkt	34
Hvidbjørnens jagt efter måneskinsfisker	36
Et Liv med Søværnet	38
Korte nyheder	43

Søværnsorientering

Bladet udgives af Søværnets Operative Kommando og dækker alle Søværnets kommandoer.

Adresse: Søværnets Operative Kommando
Att.: SVN ORT, Postboks 483, 8100 Århus C.

Redaktion: Ansvarshavende over for medieansvarsloven:
Kommandørkaptajn René Fuglsig,
Søværnets Operative Kommando, tlf. 8943 3005.

Redaktør og distribution:
Pernille Kroer, tlf. 89 43 30 16.
e-mail: lesek@sok.dk

Layout & tryk: AlphaKannike A/S, Århus,
www.alphakannike.dk
ISSN 0907-5038

Oplag: 8.000 eksemplarer.

SVN ORT kan også ses på www.sok.dk

Fotos: Fotos til artikler bedes sendes til
redaktionen på mail: lesek@sok.dk
Billedfilen skal være en tiff- eller jpeg-fil i 300 dpi.

Forsidebillede: Hvervekampagne, Søværnet i Korsør.

Deadline for næste nummer: 1. juni 2007.
Nummer 2 udkommer i juni 2007.

Togtlængder for de nye store skibe

Når jeg besøger skibene og mødes med besætningerne, bliver jeg ofte mødt med spørgsmål om togtlængder, og jeg mærker især en stor bekymring for, hvorvidt Søværnet vil forlænge togtperioderne ud over 3 måneder, når vi begynder at sejle med ABSL-kl og de nye fregatter rundt omkring i verden.

Da jeg tiltrådte, var min indledende holdning til dette spørgsmål meget operativ og tæt knyttet til hele filosofien i NRF-koncepten, hvor beredskabsperioderne som bekendt er af 6 måneders varighed. De mange bekymrede spørgsmål, som jeg har lyttet til i de seneste 1½ år, har imidlertid gjort indtryk på mig, og jeg er meget opmærksom på, at vi her rører ved noget helt centralt i relation til familielivet og dermed til fastholdelse og rekruttering.

Da jeg rejste ud til VÆDDERENS første ekspeditionsbesætning i Sydney i december sidste år for at sige dem tak for 4½ måneds godt og meget hårdt arbejde, mødte jeg en besætning, som havde givet alt, hvad de havde i sig. Med en minimumsbesætning på 50 mand, hårdt arbejde i døgn drift, meget begrænsede pladsforhold og ca. 8 dages frihed til egen disposition undervejs, så var der bare udsolgt på alle hylder.

Selv om de nye enheder er lidt større end VÆDDEREN, så er der flere af de afgørende forhold, som vil være ens. De nye skibe bliver også bemanded med en meget lille besætning i forhold til skibenes størrelse og kompleksitet, som får travlt, når skibene er indsat i operationsområdet. Desuden kan den "stressfaktor", som VÆDDERENS to besætninger har været udsat for i form af konstant pressebevågenhed og skiftende forskningsprojekter, sidestilles med den stress, som truslen i et traditionelt operationsområde vil udsætte

besætningen for i et moderne krigsskib.

Min konklusion er derfor, at selv om en "NRF-optimal" togtlængde på 6 måneder kan forsvares ud fra en række operative argumenter, så vægter hensynet til fastholdelse, udholdenhed og motivation i sidste ende højere. Det duer ganske enkelt ikke, hvis besætningen er så slidt, at den ikke kan bevare koncentrationsevnen i operationsområdet i den sidste halvdel af togtet.

I Nordatlanten har Søværnet haft meget gode erfaringer med at anvende 3 måneder som togtlængde, og princippet med "flyvende udskiftning" har også vist sig at kunne fungere i praksis. Jeg er overbevist om, at 3 måneders togter også skal være udgangspunktet for den måde, vi indretter os på i ABSL-kl og i de nye fregatter. Udfordringen bliver så at få det udmøntet i praksis, så det ikke går ud over sikkerheden og professionalismen.

*Med venlig hilsen
Niels Wang, kontreadmiral,
CH SOK*

Reklame for konstabeluddannelsen

Der mangler konstabler i Søværnet, mens stolene på konstabeluddannelserne står halvtomme. En målrettet kampagne skal åbne de unges øjne for spændende jobmuligheder i Søværnet.

TEKST OG FOTO: PERNILLE KROER,
JOURNALIST, SOK

En ungdomsårgang er statistisk på 60.000 unge, hvoraf 30.000 starter på arbejdsmarkedet. Umiddelbart måske et stort antal, men alt for lille til at dække behovet for rekruttering til danske arbejdspladser. En tendens, som Søværnet også har mærket.

Særligt er det svært at få alle konstabelstillinger besat. Det skyldes både, at antallet af konstabelstillinger er øget, og at mange unge i dag prøver flere jobs, inden de endeligt vælger, hvilken karrierevej, de vil gå.

» Vores udfordring er at nå gruppen af unge, der er motiverede for en uddannelse

Derfor vil Søværnet i samarbejde med Forsvarets Rekruttering igangsætte en målrettet kampagne, der skal give de unge lyst til at uddanne sig til konstabel i Søværnet.

Om kampagnen siger chefen for Forsvarets Rekruttering, kommandørkaptajn Alan Damm:

CODE ERFARINGER

»Vi har gode erfaringer fra Hæren, der sidste år relancerede konstabeluddannelsen under enorm bevågenhed. Vi vil i den kommende tid sætte ind med en tilsvarende reklame for Søværnets konstabeluddannelser.«

Ifølge Alan Damm vil Søværnets konstabeluddannelsen blive markedsført i slutningen af foråret. Uddannelsen vil blive præsenteret som et attraktivt forløb med grunduddannelse, specialer, sejlene praktik, udnævnelse til konstabel og spændende muligheder efter uddannelsen. Filosofien er at møde de unge på deres egne præmisser, når de står på tærsklen til at skulle vælge uddannelse.

»Mange unge er tøvende, når de skal træffe uddannelsesvalg. Vores udfordring er derfor at nå gruppen af unge, der er motiverede for en uddannelse, men som endnu ikke har truffet deres valg. Her vil vi have et relativt stort rekrutteringspotentiale«, forklarer Alan Damm.

TO BEN

Kampagnen for Søværnets konstabeluddannelse løber på to ben. Dels gennem Forsvarets samlede rekrutteringskampagne i foråret, dels via Søværnets egne initiativer.

Her-og-nu vil Forsvarets generelle rekrutteringskampagne få massiv dækning med reklamer på TV og radio. Desuden er Forsvarets Rekrutteringsportal www.forsvaret.dk/FVR/ lanceret i en ny udgave. Endelig er der udgivet en omfattende studiebog "Hvad kan du blive" om mulighederne for uddannelse i Forsvaret.

Desværre mangler der vigtige oplysninger om Søværnets konstabel- og sergentuddannelser i bogen. Dette vil blive rettet, når bogen trykkes i næste

oplag, hvor alle Søværnets uddannelser vil være med.

Derudover har en gruppe konstabler i Søværnet skrevet en brochure om konstabeluddannelsen. Brochuren er delt ud ved lokale rekrutteringsarrangementer, blandt andet da OPLOG'erne holdt åbent-hus i marts og april.

Søværnets Operative Kommando har desuden ansat en officer af reserven, der blandt andet vil fungere som kontaktperson til erhvervsvejledere og uddannelsesinstitutioner med henblik på at oplyse om mulighederne for uddannelse i Søværnet. Desuden vil værnepligtige i forbindelse med hjemsendelse blive tilbudt fortsat at modtage Søværnsorientering.

» Det er vigtigt, at vi afstemmer hinandens forventninger og konkret koordinerer vores aktiviteter

Endelig går Forsvarets Rekruttering målrettet efter unge, der er skrevet op til værnepligt i Søværnet.

ET GODT TILBUD

Alan Damm ser gode muligheder for rekruttering til konstabeluddannelsen i denne gruppe:

»Vi skriver til de unge, at vi med konstabeluddannelsen har et godt tilbud, hvis de har lyst til at lægge nogle år i Sø-

værnet. Der er lige nu mere end ét års ventetid på at komme ind som værnepligtig i Søværnet. De unge, der er indstillet på at stå på venteliste i så lang tid, må virkelig brænde for det».

NY STRATEGI

Kampagnen for Søværnets konstabeluddannelse er udløber af en kritik, der går på, at Søværnets uddannelser er druknet i Forsvarets samlede tiltag på rekrutteringsområdet. Rekrutteringschefen erkender, at profileringen af Søværnets uddannelser kunne have været mere markant:

»I Forsvarets Rekruttering arbejder vi ud fra en samlet rekrutteringsstrategi på tværs

af værnene, mens Søværnet selvfølgelig har nogle specielle interesser. Set i bakspejlet, har vi ikke været hurtige og målrettede nok til at rekruttere unge til Søværnet. Fremover er det vigtigt, at vi afstemmer hinandens forventninger og konkret koordinerer vores aktiviteter», siger Alan Damm, der er imponeret over de mange ideer, som Søværnet arbejder med:

»Der sker virkelig noget i Søværnet. Det er mit indtryk, at alle tænker i rekruttering. I Forsvarets Rekruttering vil vi støtte op om Søværnets aktiviteter økonomisk og praktisk i det omfang, det er muligt».

Støtter op: Chef for Forsvarets Rekruttering Alan Damm lover at støtte op om Søværnets mange aktiviteter for at rekruttere unge til konstabeluddannelsen.

Velkommen i Søværnet

På officersskolens Stud. Sø-arrangement og på hvervedagen i Korsør blev Søværnet præsenteret på bedste vis.

I alt deltog godt tusinde unge i de veltilrettelagte arrangementer.

TEKST OG FOTO:

PERNILLE KROER, JOURNALIST, SØK

»Vildt fedt! – Kanon! – Whouw man-ner!«

Deltagerne udtrykte deres begejstring meget direkte, da Officersskolen

og Søværnet i Korsør bød velkommen til sammenlagt godt tusinde unge, der var interesserede i at høre om uddannelsen til henholdsvis officer eller konstabel i Søværnet.

På både Officersskolen og i Korsør fik de unge et rigtigt godt indtryk af Sø-

værnet som arbejdsplads. Arrangementerne var særdeles veltilrettelagte med masser af information og aktiviteter for både fysikken og hjernen. Flere unge gav efter uddannelsesdagene udtryk for, at de virkelig godt kunne tænke sig en karriere i Søværnet.

Hvorfor er du med på Stud. Sø?

**STEFFEN NIELSEN,
NR. SUNDBY, 2. HF:**

Jeg har faktisk allerede søgt ind på Officersskolen. Jeg kan godt lide at rejse, og det får du jo god mulighed for i Søværnet. Desuden har min far været i Forsvaret i 16 år, så jeg kender lidt til det i forvejen.

Jeg er blevet lidt overrasket over, hvor krævende uddannelsen er. Særligt bekymrer det mig, at jeg ikke har fysik som tilvalgsfag på HF. Men jeg håber på at blive optaget, og Stud. Sø dagene har været virkelig gode. Godt tilrettelagte med en masse sjove aktiviteter.

ANNE S. VEJLESKOV, HERLEV, 3. G:

Jeg har altid elsket at sejle. Vi havde sejl-båd, da jeg var lille, og jeg kender en, der arbejder i Søværnet. Det har givet mig lyst til at søge ind. Jeg havde egentlig søgt ind som værnepligtig, men der er for lang ventetid. Jeg kan komme hurtigere i gang, hvis jeg melder mig på uddannelsen på Officersskolen.

Min lyst til at starte, er ikke blevet mindre under Stud. Sø arrangementet. Det har været super og virkelig godt tilrettelagt, og jeg er blevet overrasket over alle de nationale og civile opgaver, som Søværnet løser.

Til lands og til vands

Kadetterne på Søværnets Officersskole havde planlagt Stud. Sø-dagen på skolen til UG. Også sejladserne med Søværnets skibe gik rent ind hos de 135 unge, der var med i årets Stud Sø arrangement. Den efterfølgende evaluering viste, at deltagerne havde givet uddannelsesdagene en flot samlet karakter på 10,5, vurderet på en 13-skala

Vandet rejste sig i en enorm kaskade, og rystelserne fra minesprængningen en sømil fra skibene fik fodsålerne til at dirre.

Sprængningen af minen var blot én af mange aktiviteter, som imponerede deltagerne i Stud Sø 2007, da de på arrangementets 2. dag sejlede ud i Kattegat med skibene, der var med i årets AUT-BAT-øvelse.

Sejladserne var spækket med spændende oplevelser fra angreb af fjendtligt fly, overflyvning af F16-jagere i næsten øjenhøjde til kanonskydning, gummibådsræs og skydning med maskingevær.

»Det her er der ingen af mine venner derhjemme, som har oplevet!« udbød en af de unge deltagere, mens han frøs med anstand i den iskolde vind på dækket om bord på THETIS.

Også aktiviteterne den foregående dag på Søværnets Officersskole begejstrede de unge.

Intet var overladt til tilfældighederne i præsentationen af officersuddannelsen. Kadetterne fra skolens næstsidste klassetrin havde planlagt arrangementet i mindste detalje, og alt klappede.

RÆKKE ELLER GELED

Dagen var fyldt med tempo og aktiviteter som padling i redningsflåde, samarbejdsøvelser, styring af skib i simulator og udregning af skibets ballast.

Kadet Dennis Virkelyst var guide for en gruppe af de unge deltagere.

» Det her er der ingen af mine venner, der har oplevet

Kyndigt, engageret og venligt førte han de unge gennem dagens aktiviteter og fortalte undervejs beredvilligt om officersuddannelsens mange discipliner. Lige fra forskellen på opstilling i en række og et geled til de skrappe krav i matematikpensum'et og kunsten at danse lanciers.

»Der er rigtigt mange lektier. I skal være forberedte på afleveringer hver uge, og vi har ikke megen fritid. Vi lærer også om etikette. Det er utroligt, hvad der er af officielle arrangementer, når vi er ude at sejle. Så er det godt at have øvet etiketten under uddannelsen«, forklarede Dennis til de unge, hvoraf nogle allerede havde taget beslutning om en karriere i Søværnet.

Læs mere på www.studsoe.dk

Kyndig guide: Kadet Dennis Virkelyst fortalte kyndigt og engageret om officersuddannelsens mange discipliner

Målrettet kampagne

Med en målrettet kampagne trak Søværnet i Korsør næsten 1000 unge til årets uddannelsesdag. Arrangementerne skulle give de unge lyst til at melde sig til uddannelsen til konstabel i Søværnet.

TEKST OG FOTO: PERNILLE KROER
JOURNALIST, SØK

Ved Søværnet i Korsør hænger tågen tæt, da de første busser med unge ved ti-tiden en tirsdag i marts kører op foran flådestationens containerhal. De unge myldrer ud og skutter sig i den råkølde luft.

Indenfor afprøves mikrofonen med højlydt pust fra scenen i den ene ende af hallen. Imens breder duften af popcorn sig fra popcornmaskinerne henne ved det lange bord langs den ene væg. Her gør kantinedamerne klar til at servere burgere, franske hotdogs og pitabrød.

Ved en udstillingsstand står grønklædt personel fra Forsvarets Rekruttering parat til at svare på spørgsmål og uddele ansøgningsskemaer, og både i hallen og på pladsen udenfor er de fleste af flådestationens uniformerede medarbejdere klar til at modtage de unge.

KOM BARE AN

Projektleder Jannie Wranér, der siden midten af januar har dirigeret forberedelserne til dagen, får over mobiltelefonen de sidste ting på plads i det store arrangement. Hun fortæller, hvordan det er lykkedes at fange så mange unges interesse for uddannelsesdagen:

»Vi har kørt en lidt provokerende kampagne under slogan'et »Kom bare an«, hvor vi henvender os direkte til de 17-25 årige. Kampagnen har omfattet en folder, plakater samt streamers på

Travlt: Projektleder Jannie Wranér havde travlt til det sidste. Hun var tovholder på flådestationens uddannelsesdag i KORSØR

busser og hænge-skilte i bussernes vinduer. Desuden har vi været ude på skoler for at fortælle om arrangementet, og hvad vi kan tilbyde i Søværnet«, forklarer Jannie.

Og uddannelsesdagen byder på masser af spændende informationer og aktiviteter.

PIFT

Kommandør og chef for OPLOG Korsør, Per Tidemand, byder velkommen og opfordrer de unge til at gribe chancen og få en uddannelse i Søværnet.

» Vi henvender os direkte til de 17-25-årige

De unge lytter, men deres opmærksomhed stilles ind på fuldt fokus, da 25-årige Thomas Flauenskjold overtager mikrofonen. Han modtages på scenen af klapsalver og ivrige pift, særligt fra pigerne i salen. Thomas fortæller om sit spændende job som dækskaptajn, dykker og meget mere, inden han sender de unge ud på pladsen for at se skibene og prøve nogle af de aktiviteter, som en ansættelse i Søværnet kan byde på.

PRAKTIK

Interessen samler sig hurtigt om kæmpeskibet ABSALON, gummibåds-sejladsen, dykkerbassinet, brandslukningen og MP'ernes hunde.

»Lene, Lene! Tror du jeg kan komme i praktik her. Jeg kunne godt tænke mig at komme ud at sejle med dét der skib«, råber en lyshåret pige til sin lærer og nikker over mod ABSALON.

Hun er ikke de eneste, der gerne vil i praktik i Søværnet, og måske kan en praktik blive første trin til en konstabeluddannelse, mener et par af de lærere, der også er med.

TILFREDS

Mens stand-up komikeren Omar Mazouk underholder de unge som afslutning på dagen, gør Jannie status:

»Vores mål var at få 1000 unge med. Dét har vi næsten nået. Jeg er glad for, at så mange er mødt op, og det virker som om, at alle har haft en god dag. Vores egne folk har også været meget engagerede og har virkelig taget ejerskab for dagen. Vi har dog nok udleveret færre ansøgningsskemaer, end vi havde håbet på. Vi kan krydse fingre for, at flere rekvirerer et skema, når de kommer hjem og får snakket dagen igennem med deres lærer. Under alle omstændigheder har vi givet deltagerne en positiv oplevelse af Søværnet«, konkluderer Jannie.

Arrangementet i Korsør blev fulgt op af en forældreaften på ABSALON den efterfølgende aften.

Læs mere på www.kombarean.dk

-Hvor mange MB har din spillekonsol?

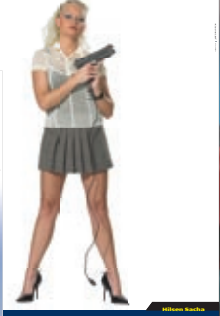
-Min har 2400000 MB...

Lå bare sig til, hvis du har udfordring. Eller måske bedre. Hvis du vil få gode resultater, så kan det være en fordel at have en god uddannelse. Så kan du være en succes. Og hvis du vil have en god uddannelse, så kan det være en fordel at have en god uddannelse. Så kan du være en succes. Og hvis du vil have en god uddannelse, så kan det være en fordel at have en god uddannelse. Så kan du være en succes.

Uddannelsesdag, Korsør 13. marts
Fildæstalon Korsør • Søløvsvej 8 • 4200 Korsør
www.KomBareAn.dk

-Hvor stor rækkevidde har din gun?

-Min rækker 110 km...

Lå bare sig til, hvis du har udfordring. Eller måske bedre. Hvis du vil få gode resultater, så kan det være en fordel at have en god uddannelse. Så kan du være en succes. Og hvis du vil have en god uddannelse, så kan det være en fordel at have en god uddannelse. Så kan du være en succes.

Uddannelsesdag, Korsør 13. marts
Fildæstalon Korsør • Søløvsvej 8 • 4200 Korsør
www.KomBareAn.dk

-Hvor mange hk har din kvævn?

-Min har 22000 hk!

Lå bare sig til, hvis du har udfordring. Eller måske bedre. Hvis du vil få gode resultater, så kan det være en fordel at have en god uddannelse. Så kan du være en succes. Og hvis du vil have en god uddannelse, så kan det være en fordel at have en god uddannelse. Så kan du være en succes.

Uddannelsesdag, Korsør 13. marts
Fildæstalon Korsør • Søløvsvej 8 • 4200 Korsør
www.KomBareAn.dk

Oplevelser og kammeratskab

At være konstabel i Søværnet kan anbefales.

Det vil tre unge besætningsmedlemmer på TRITON gerne skrive under på.

TEKST:

PERNILLE KROER, JOURNALIST, SOK

FOTO: PERNILLE KROER, TRITONS BESÆTNING

HAKKEDRENGE OG COMPUTERSPIL

24-årige René Skriver er overkonstabel og har sejlet i snart tre år. Han er uddannet kok og har fast tjans i kabyssen på TRITON. Lige nu kan han ikke forestille sig et bedre job.

TRITON skærer sig igennem Nordatlanten med bølgerne ind fra siden, men René står på faste fødder i kabyssen. Hans hænder bevæger sig med en hurtighed, som var han en syditaliensk pizzabager. Den unge konstabel er i gang med at forme de velvoksne hakkedrenge, der sammen med et solidt lag bløde løg er dagens ret til aftensafgifningen.

René trives som kok for TRITONs omkring 70 mand store besætning.

ØNSKEDE FRINUMMER

»Når vi sejler, ser vi en masse forskellige steder, møder nye folk hele tiden og knytter tætte venskaber. Og som kok er der en faglig udfordring i at sammensætte madplaner på basis af den proviant, der er købt ind«, fortæller René.

Egentlig havde han håbet på at trække frinummer, da han var på session, men sådan gik det ikke. Han røg ind som værnepligtig og fik så megen smag for livet til søs, at han efter tiden som basse skrev kontrakt med Søværnet. I dag er han fast medlem af TRITONs besætning.

Han har det fint med de lange togter og den lige så lange fritid mellem sejladsene.

INTERNETTET

»Selvfølgelig længes jeg hjem, særligt i de sidste uger af et togt. Når du ikke er på vagt, kan tiden godt føles lang. Det har hjulpet meget, at vi nu kan gå på nettet og se dansk TV via satellit. Det er rart at kunne følge med i nyhederne derhjemme og at kunne holde kontakt med familie og venner på mail'en«, mener René.

Muligheden for at gå på nettet om bord bliver i det hele taget flittigt benyttet. Mange har bærbar computer med i bagagen, og når vagten er overstået, mødes konstablene ofte til et spil i cyberspace.

»Jeg spiller sammen med seks-syv andre. Men det kommer an på, hvor vi sejler. Det er ikke altid, at vi har forbindelse til nettet«, forklarer René. Den slet skjulte ærgrelse i stemmen fortæller, at adgangen til internettet er vigtig for besætningen.

»Det er klart, at der også er afsavn ved at sejle, men jeg har jo en masse frihed ind imellem togterne, hvor jeg kan være sammen med familie og venner hjemme i Nykøbing Mors. Arbejdede jeg på land, skulle jeg knokle virkelig hårdt for at tjene den samme løn, som jeg gør i Søværnet. Så alt taget i betragtning kunne jeg lige nu ikke tænke mig et andet job«, slutter René.

Skibskok: René
Skriver trives som kok
om bord på TRITON.

EN ATYPISK ARBEJDSPLADS

Værnepligten på DANNEBROG stak kursen for Anders Warming. Den gav ham lyst til at sejle, og derfor skrev han kontrakt med Søværnet. Det har han ikke fortrudt.

»Jeg er virkelig glad for at være her«, siger den 24-årige konstabel og elektriker spontant.

Han sluttede værnepligten i oktober sidste år og startede umiddelbart efter som konstabelelev. I dag sejler han med TRITON. Han har fast vagt som elektriker i maskinrummet, men hjælper også andre steder om bord, hvor der er brug for en professionel hånd til strøm og ledninger. Og som alle andre besætningsmedlemmer har han sin plads i skibets ruller.

»Det er med til at gøre det sjovt at arbejde om bord. Du arbejder med det, du er uddannet til, og så er der alle de andre opgaver, der skal løses på et skib. Jeg har plads i havarirullen, hvor jeg hjælper røgdykkerne med at rigge til. Jeg kan godt lide at hjælpe andre«, siger Anders.

OPLEVELSER PÅ GODT OG ONDT

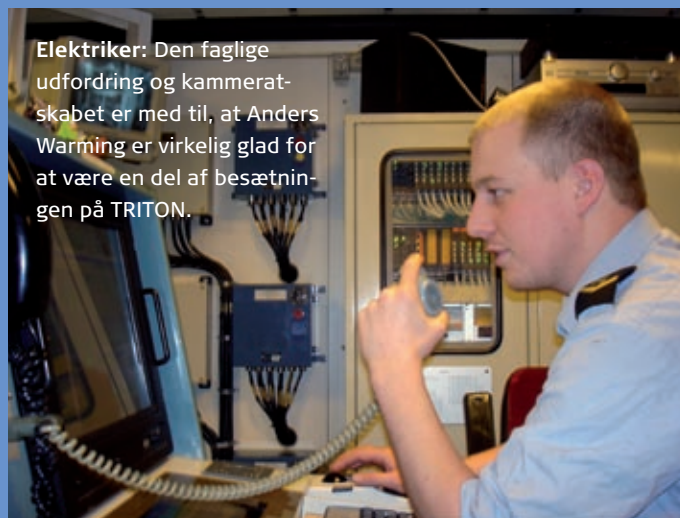
Han erkender, at togtet med DANNEBROG var en helt særlig oplevelse. Han var med på sejlads i Middelhavet, og det var fantastisk. Så er det anderledes i Nordatlanten. Her kan vejret være barskt, især om vinteren. Det mærkede besætningen på TRITON på den mest tragiske vis:

»Det var hårdt, da vi mistede en kammerat i forbindelse med redningsulykken ved Island få dage før jul. Det gjorde julen speciel, men vi havde hinanden omkring os. Vi er på

mange måder en atypisk arbejdsplads, og vi prøver noget, som andre ikke gør. Jeg har altid godt kunnet tænke mig at komme til Grønland, og da vi fejrede nytåret i Qaqortoq (Julianehåb), var det en kæmpe oplevelse«, fortæller Anders.

Efter godt to måneders togt glæder Anders sig til at komme hjem. Det kan være svært at savne venner og familie og at holde kontakten. Men den store frihed til at planlægge arbejdet, den faglige udfordring, kammeratskabet og alle oplevelserne gør, at han er klar til et nyt togt efter fem uger derhjemme:

»Så længe jeg synes, at det er sjovt at sejle, så længe bliver jeg ved«, siger Anders, inden han igen skal ind og passe vagten i maskinrummet.

Elektriker: Den faglige udfordring og kammeratskabet er med til, at Anders Warming er virkelig glad for at være en del af besætningen på TRITON.

SVÆREST AT HOLDE FRI

Allerede inden værnepligten sluttede, havde Lasse Bøg skrevet kontrakt med Søværnet. I dag er han konstabelelev.

Søgesygeplastret bag øret vidner om, at Lasse med sine kun 20 år endnu ikke er helt udlært sømand. Men han er godt på vej. Da Søværnsorientering mødte ham på TRITON, var han stadig værnepligtig. I dag er han marinekonstabelelev.

»Jeg har altid haft den opfattelse, at du skal aftjene din værnepligt. Den giver dig også nogle oplevelser. For mig har det været en kæmpe oplevelse at se Grønland. Men allerede inden jeg startede på værnepligten, vidste jeg, at jeg ville fortsætte i Søværnet«, siger Lasse, og han holder fast i sin beslutning. Også selv om han HAR været søsyg.

VARIERET

Lasse drømmer lige nu om at blive politimand, men han er ikke gammel nok til at komme ind på politiskolen. Så er uddannelsen til konstabel et godt alternativ indtil da, mener han. Ja, måske ender det med, at han vælger at blive søofficer. I hvert fald synes han, at arbejdet om bord på TRITON er spændende:

»Som værnepligtig har jeg vagter på broen. Jeg kigger efter andre skibe og is og sender meteorologiske observationer til DMI (Danmarks Meteorologiske Institut). Der er en masse

spændende opgaver, og selv om hverdagen om bord er rutine, er den også varieret. For eksempel, når vi har SAR-operationer og fiskeriinspektioner«, mener Lasse.

Egentlig synes han, at det er sværest at holde fri, fordi det kan være vanskeligt at slå tiden ihjel om bord.

GLÆDER SIG

»Jeg glæder mig til også at komme ud at sejle med de mindre skibe, hvor sejltiden er kortere. Ja, faktisk glæder jeg mig ikke til at komme hjem, men til at komme ud at sejle igen. Og næste gang til konstabeløn«, slutter Lasse med et smil af de helt store.

Ikke i tvivl: 20-årige Lasse Bøg var ikke i tvivl om, at han ville fortsætte som konstabelelev, når han havde afsluttet værnepligten.

De »vanskelige« unge?

Et hold unge 2. generationsindvandrere prøvede grænser af og fik styrket selvtilliden under tre oplevelsesrige dage i Søværnet. Arrangementet var det første resultat af et samarbejde mellem Søværnets Operative Kommando og Århus Kommune.

TEKST OG FOTO:

ORLOGSKAPTJYN LEIF PETERSEN,

Lad mig sige det med det samme. Det gik fantastisk godt.

Som aftalt mødte de syv unge 2. generationsindvandrere fra Gjellerup op ved Århus Banegård om morgenen den 12. december. Kufferterne blev lagt i bagagerummet, og de unge satte sig ind militærbussen, som skulle transportere os til Søværnets Grundskole. En tur med færgen og et par timers kørsel så var vi der.

Vi fik en flot velkomst af Chefen for Søværnets Grundskole og de befalingsmænd, som var ansvarlige for dagens program.

Lidt frokost, og så i gang med programmet.

I ARBEJ DSTØJET

Iklædning, som kan tage pippet fra selv den bedste, foregik i kælderen. Skostørrelse, højde, livmål, ned i den køjesæk med dét og ned i den anden køjesæk med det!

Der var fart på, men alle tog det med godt humør, og efter en lille time stod de unge mennesker klar foran kompagnibygningen, omklædt i arbejdstøj med kasket og sikkerhedssko. Parate til den første instruktion.

Eftermiddagens program var samarbejdsøvelser og førstehjælp. To instruktører var på, en lærer og en hjælper som figurant. Masser af røg og støj og tre øvelser i stigende sværhedsgrad.

Første halvdel af undervisningen foregik i et klasselokale og anden halvdel udendørs. Det hele blev afsluttet med en praktisk øvelse på aktivitetsbane i sanitetskælderen.

Jo! Man kunne efterhånden godt se, at de unge havde været tidligt oppe, og der var rimeligt stille på lukaferne inden aftenskafningen. Men dagens program var langt fra slut.

Om aftenen var der undervisning i redningsmidler. Teoriundervisning i auditoriet en lille time og så to timer i træningsbassinet. Klokken 23.00 var undervisningen slut, noget at drikke og så til køjs.

» De »vanskelige« unge fra Gellerup er ikke vanskelige. Nej! De er lige som et hvert andet ungt menneske, du møder

TIL SØS

Op klokken 07.00, pakke køjesæk, aflevere sengetøj, gøre rent og rydde op på lukafet. Morgenskaftning og klar uden for kompagnibygningen klokken 08.00. Så med bus til Hundested Havn, hvor SØLØVENs gummibåd ventede.

Det blæste 13-15m/s, så turen ud til SØLØVEN var en våd og hoppende fornøjelse.

Der var ikke lagt et egentligt program. Efter eget valg skulle de unge opleve et helt almindeligt døgn om bord

sammen med én fra besætningen enten i maskinen, på dækket, i O-rummet eller i kabysen.

Lidt ekstra var der dog arrangeret. Blandt andet et minikursus i gummibådssejlads, skydning med let maskingevær efter en opankret skive og så en redningsdemonstration af en S61 helikopter fra Flyvevåbnet.

Vejret blev ikke bedre op ad dagen. Vi havde nu op til 18m/s, så der blev trukket rigelige mængder af frisk luft i brovingen.

Der var en del der var rimeligt tilfredse, da vi næste morgen sejlede ind til Frederikshavn.

FRITUREGRYDEN

På turens sidste dag skulle vi op på Søværnets Havariskole i Hvims. Her ventede nye udfordringer.

Straks efter ankomst sad de unge i klasselokalet for brand og hørte om brand, brandbekæmpelse og brandmateriel. En time efter stod alle syv omklædt i brandtøj med hjelm og støvler, klar til at nedkæmpe diverse brande.

Slukning med forskellige brandslukkere gik uden problemer. Snakken gik lystigt, mens vi ventede på at "frituregryden" skulle blive varm nok, så instruktøren kunne demonstrere, hvad der sker, hvis man slukker en brand i frituregryden med vand.

»Kom bare lidt tættere på« sagde instruktøren, og alle mand rykkede et par meter frem.

Snakken fortsatte, lige indtil instruktøren hældte bare en liter vand i gry-

den. En kæmpe ildsøjle på vel ti meter og et ordentligt brag. Ingen af de unge havde regnet med en så voldsom effekt, og de fløj tilbage.

Oplevelsen gav respekt, og det var med stor forsigtighed (og et lille venligt skub fra instruktøren), at de nærmede sig det store brandkar under den næste brandslukningsøvelse.

GODT SAMARBEJDE

Om eftermiddagen var der øvelse i læk-stopning. Efter en ganske kort instruktion i, hvordan man stopper vand, der trænger ind i et skib, blev øvelsen sat i gang. Der blev virkelig kæmpet, og her viste de unge for alvor, at de kunne samarbejde. Alle lækager blev stoppet, og instruktøren havde kun rosende ord til det arbejde, der var lavet.

Turen var slut, og efter et varmt bad steg vi om bord i bussen, som skulle køre os hjem til Århus.

» Det er jo først, når vi kommer hjem igen, at vi er de »vanskelige« unge 2. generationsindvandrere fra Gellerup

SOM ANDRE UNGE

Der var meget stille i bussen, og jeg havde tid til i mit stille sind at sidde og tænke tilbage på de tre hektiske dage, de unge havde været igennem.

Jeg var stolt af at være en del af Søværnet, og det var gået, som jeg havde forventet.

Vores instruktører havde været flinke, imødekommende og yderst professionelle. Besætningen på SØLØVEN havde virkelig taget sig af de unge, og der kom kun positive tilbagemeldinger fra de unge selv.

De "vanskelige" unge fra Gellerup er ikke vanskelige. Nej! De er lige som et hvert andet ung menneske, du møder.

Som en af de unge sagde til mig. " Det er jo først, når vi kommer hjem igen, at vi er de »vanskelige« unge 2. generationsindvandrere fra Gellerup".

Gensynsglæde: Leif Petersens hjerte banker for drengene, og han er tydeligvis populær blandt de unge indvandrere.

God oplevelse

Søværnets arrangement for de unge fra Gjellerup var helt igennem en god oplevelse. Sådan lyder det enstemmigt fra de deltagende drenge, Århus Kommune og Gjellerup Parkens multikulturelle forening.

TEKST OG FOTO: PERNILLE KROER
JOURNALIST, SOK

En måneds tid efter arrangementet møder orlogskaptajn Leif Petersen igen fem af deltagerne, der alle går på Århus Produktionskole. Leifs hjerte banker for drengene, og han er tydeligvis populær blandt de unge indvandrere:

»Yeah, mand! Kan vi ikke komme ud og sejle igen?«, spørger 16-årige Raed spontant, da han ser Leif. Der er ingen tvivl. Drengene har været begejstrede for turen.

GRÆNSEOVERSKRIDENDE

»Svømmehallen var det fedeste«, det er drengene enige om. Men også andre aktiviteter var spændende og ind imellem nok så grænseoverskridende, når man bare er en dreng på 16-17 år.

»Jeg fik lov til at styre gummibåden, og den hoppede på bølgerne, så der kom vand ind. Da blev jeg godt nok bange. Jeg var lige ved at springe i vandet af skræk«, fortæller Halwest fra Kurdistan. Også turen med SØLØVEN var lærerig. Drengene var overraskede over, hvor

meget de fik lov til at prøve om bord. Men særligt én ting gjorde indtryk:

MØNSTRE BRUDT

»Alle, vi mødte, var meget hjælpsomme, og de respekterede os. Det kan man ikke altid forvente«, lyder det eftertænksomt fra Halwest.

I mødet med Søværnet blev de unges erfaringsmønster brudt på i hvert fald dét felt. Forstander for Århus Produktionskole, Claus Bentsen er overbevist om, at turen også på andre punkter har været positiv:

»Drengene er vokset mentalt, og turen er blevet en del af deres livshistorie. Den positive oplevelse kan være med til, at drengene en dag bliver mønsterbrydere fra det miljø, de kommer fra«.

Erfaringerne fra arrangementet i december 2006 har været så positive, at der i april i år bliver afviklet endnu en tur for en ny gruppe unge. Information om arrangementet og udvælgelsen af de unge sker i et tæt samarbejde mellem Søværnet, Produktionskolen og Multikulturel Forening i Gjellerup.

Nyt koncept for Søværnets uddannelser

Søværnets efteruddannelser for konstabler og mellemledere samles nu på færre uddannelser. Det giver en bedre sammenhæng mellem uddannelserne, og det bliver lettere at planlægge uddannelse i forhold til, hvornår maritime enheder udsendes i internationale operationer.

TEKST: KAPTJNLØJTNANT STEEN CHRISTENSEN,
SØVÆRNETS SPECIALSKOLE

Du kender situationen. Du er optaget på et kursus. Ugen før kurset starter, bliver du kaldt ind til banjermesteren, der fortæller, at sejl- og øvelsesplanen er ændret, så du ikke kan deltage al ligevel.

Den situation kan mange nikke genkendende til, når de skal starte på en af Søværnets Specialskoles uddannelser ved Søværnets Taktikkursus, Teknikkursus, Våbenkursus, Havarikursus og Dykkerkursus. Til gengæld har skolen på grund af for få deltagere måttet aflyse planlagte uddannelser.

BRUGERNES BEHOV

Søværnets Specialskole har udbudt om-

kring 450 forskellige uddannelser, og det har været et stort arbejde at styre og planlægge uddannelserne, så de passer med perioder, hvor skibene kan undvære besætningsmedlemmer.

Den situation har været uholdbar, fordi skibene har sejlet med personel, der ikke altid har haft de nødvendige efteruddannelser. Det er der nu gjort noget ved. En arbejdsgruppe i Søværnets Operative Kommando har foreslået at samle efteruddannelserne på et færre antal på manuelt og mellemlederniveau.

For arbejdsgruppen har det været helt centralt først og fremmest at imødekomme brugernes behov for uddannelse og at tilpasse uddannelserne til cyklus for, hvornår maritime enheder udsendes i internationale operationer.

Desuden har ønsket været at skabe sammenhæng mellem Søværnets specialuddannelser og øvrige grund-, videre- og enhedsuddannelser.

KONCEPTET

Konceptet er, at alt personel skal gennemgå en eller flere funktionsuddannelser i direkte forlængelse af en grund- eller videreuddannelse.

Figur 1 viser det tidsmæssige forløb mellem uddannelserne.

MERE I BREDDEN

Ideen er at uddanne mere i bredden og mindre i dybden. Princippet for funktionsuddannelserne kan sammenlignes med, hvordan mobiltelefoniselskabet NOKIA betragter uddannelse:

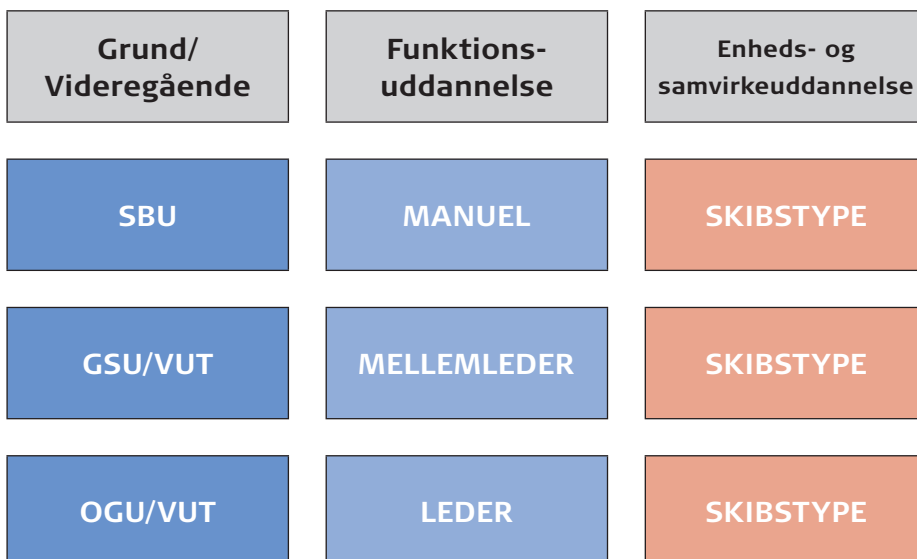
»Vi uddanner ikke længere i NOKIA 6010 – vi uddanner i mobiltelefoner«.

Det vil med andre ord sige, at uddannelse i apparatbetjening erstattes af forståelse for procedurer og sammenhængen mellem de enkelte materielsystemer, mens rutiner og apparatbetjening bliver formaliseret som en del af enhedsuddannelsen. Søværnets enheder vil derfor skulle færdiggøre uddanne personellet til skibstypen.

Det giver i øvrigt den fordel, at personellet om bord arbejder med »rigtigt« materiel, i modsætning til at lære det på kursus.

Desuden betyder det, at personellet ved skift af tjenestested (skibstype) ikke længere skal ind omkring Søværnets Specialskole for at få læst en

Figur 1.

masse ekstra efteruddannelser i rygsækken.

Til gengæld vil Søværnets Specialskole kunne tilbyde at støtte skibene med instruktører i forbindelse med gennemførelsen af enhedsuddannelsen.

FUNKTIONSUDDANNELSE PÅ MANUELT NIVEAU

For konstabelgruppen er der nu otte forskellige funktionsuddannelser, som gennemføres i umiddelbar forlængelse af Søværnets basisuddannelse. Personalet kan herefter gennemgå enhedsuddannelsen og forrette sejlene tjeneste.

Sammenhængen mellem tjenestegren og funktionsuddannelse fremgår af figur 2:

Funktionsuddannelse Våben gives til en række forskellige tjenestegrene såsom Proviant, Forplejning, Intendantur (kontor) og Våben/dæk. Funktionsuddannelsen indeholder våbenbetjening og havaritjeneste.

Funktionsuddannelser inden for teknik kræver enten svendebrev, eller at man er lærling på en af Søværnets erhvervsfaglige uddannelser.

Funktionsuddannelse MCM (Mine Counter Measures) er ny og sætter eleven i stand til at forrette tjeneste på minerydningssystemer om bord i MCM enheder.

Specialerne Sanitet, Minor, Skibsdykker, Militærpoliti og Frømand har deres eget uddannelsesforløb.

FUNKTIONSUDDANNELSER FOR MELLEMLEDERE

For mellemledere er der syv funktionsuddannelser, da våben artilleri og missil skal følge samme uddannelsesforløb. De syv funktionsuddannelser fremgår af figur 3:

KONSEKVENNS

Tidligere modtog enhederne personalet direkte efter grunduddannelsen. Personalet var derfor ofte ikke fuldt uddannet, men fyldte en normeret stilling. Derfor har enhederne skullet løse en uformaliseret uddannelsesopgave, og der er mange eksempler på, at skibe har sejlet med personel, der

Figur 2.

Tjenestegren	Funktionsuddannelse
Maskin	Maskinteknik
Elektronik	Elektronikteknik
Våben Artilleri	Pjeceteknik
Våben Missil	Missilteknik
Våben MCM	MCM
Kommunikation	KU
Kampinformation	KI
Våben dæk	Våben
Proviant	Våben
Forplejning	Våben
Intendantur	Våben

har manglet en eller flere efteruddannelser.

Fremover vil skibet ikke skulle afgive personel til efteruddannelse. Det gør det langt lettere at tilrettelægge tjenesten, herunder enhedsuddannelsen, om bord i skibene.

STARTET

Som en del af det nye uddannelseskoncept er de første maskingaster allerede

startet ved Søværnets Teknikkursus. Men konceptet omfatter andet og mere end de nye funktionsuddannelser.

Konceptet kræver, at skibenes bemandingsreglementer justeres, og at enhedsuddannelsen og meritering af personel, der har gennemgået de "gamle" efteruddannelser, skal lægges om.

Søværnet forventer at omlægningen af efteruddannelserne starter med ABSALON-klassen i løbet af 2007.

Figur 3.

Tjenestegren	Funktionsuddannelse
Maskin	Maskinist
Elektronik	Datafagteknikker
Våben artilleri og missil	Våbenteknik
Våben MCM	MCM
Kommunikation	KU
Kampinformation	KI
Våben dæk	Pjecekommandør
Proviant	Pjecekommandør
Administration	Pjecekommandør

Tall Ships' Race til Århus

Smukke gamle skibe og søens unge folk lægger til kaj i Århus, når Tall Ships' Race i starten af juli besøger den jyske hovedstad.

TEKST: PERNILLE KROER, JOURNALIST, SOK

FOTO: SAIL TRAINING INTERNATIONAL

Tall Ships' Race er pr. tradition en maritim begivenhed af dimensioner med over 100 skibe og 3000-4000 unge besætningsmedlemmer fra mere end 30 nationer.

Når den store flåde af gamle skibe anløber Århus fra den 5. til den 8. juli er Søværnets Operative Kommando med som arrangør. Kaptajnløjtnant Christian Sandvei-Hansen er tovholder på SOK's del af det kæmpe arrangement:

150 FRIVILLIGE

"Skibe fra Søværnet ledsager de deltagende skibe i dansk farvand. Desuden

er vi blandt andet med til at rekruttere det store team af frivillige forbindelsesofficerer. Vi skal bruge 150 personer, der taler engelsk og gerne også andre sprog, og som synes, at det vil være spændende at være med til at give skibenes besætning en god og uforglemmelig oplevelse under opholdet i Århus".

Christian fortæller, at fristen for at melde sig som forbindelsesofficer er den 1. maj, men er der blandt Søværnsorienterings læsere nogle, der har lyst til at være med, kan tilmeldingen godt nås et par uger ind i maj.

Læs mere om Tall Ships' Race 2007 på www.tsro7.dk

Fit for fight

TEKST OG FOTO:

PERNILLE KROER, JOURNALIST, SOK

To timers fysisk træning om ugen i arbejdstiden. Det personalegode kan de færreste civile arbejdspladser hamle op med. Men det kan Forsvaret.

På grund af Forsvarets særlige krav til medarbejdernes fysiske form, er fysisk træning i arbejdstiden et tilbud til alle medarbejdere, både militært og civilt ansatte.

FÆLLES ANSVAR

En god fysisk form er en forudsætning for at kunne bestå de årlige FUT-prøver, som igen har konsekvens for de militært ansattes videre karriere i Forsvaret.

Men det kan være fristende at nedprioritere idrætten til fordel for hård sagsbehandling. For hvornår er fysisk træning mere vigtig end bunken af sager på skrivebordet? Og chefen kan jo ikke se, at du laver noget fornuftigt, når du løber dig en tur?

Ikke desto mindre ønsker Forsvaret, ifølge en ny »Bestemmelse om Idræt i Forsvaret«, at styrke Forsvarets fysiske profil.

Det betyder blandt andet, at minimumskravene til medarbejdernes fysiske form er skærpet. Samtidig understreges det, at det er et fælles ansvar

Forsvaret skal være »fit for fight«. Både til at løse hjemlige opgaver og til at deltage i internationale militære operationer. Det er en af grundene til, at Forsvarets medarbejdere kan bruge to timer af den ugentlige arbejdstid til fysisk træning.

mellem ledelsen og den enkelte medarbejder, at alle holder sig "fit for fight".

Muligheden for at dyrke idræt i arbejdstiden er også gjort bredere, så den i dag kun er begrænset af »hvis anden tjeneste ikke forhindrer det«.

Der er derfor ikke længere ret mange undskyldninger for ikke at være i god fysisk form. Forsvaret giver dig lov til at snøre løbeskoene og styrke konditionen et par timer om ugen i arbejdstiden.

For flere på løbeholdet i SOK er den mulighed afgørende for at være fit for fight. Holdet løber sammen tirsdag og torsdag mellem klokken 8.00 og 9.00.

Læs mere om den nye »Bestemmelse for Idræt i Forsvaret« på fiin-nettet under Forsvarets Sundhedstjeneste/Center for Idræt/Nye fysiske krav

SUPER POSITIVT

**Kirsten Gormsen,
seniorsergent, 42 år:**

"Jeg er glad for idræt og spiller håndbold i fritiden, men med tre børn mellem fire og femten år ville jeg ikke have tid til også at løbetræne i fritiden. Derfor er det super positivt, at vi kan løbe et par timer om ugen i arbejdstiden. Og at det er accepteret af arbejdspladsen og af dine kollegaer. Jeg har en fornemmelse af, at mine kollegaer synes, at det er ret fedt, at jeg tager mig sammen til at løbe.

Der kan da være dage, hvor jeg ikke har lyst, men de andre på løbeholdet venter jo, og bagefter har jeg det godt med mig selv. Jeg ser det som et personalegode at jeg kan træne i arbejdstiden, men arbejdspladsen får også noget igen. Jeg bliver mere energisk, når jeg har løbetrænet, og bagefter præsterer jeg mindst lige så meget ved skrivebordet, som hvis jeg ikke havde været ude at løbe."

MERE EFFEKTIV

**Henriette Trenskow,
jurist, 35 år:**

"Træningen med løbeholdet betyder meget for mig. Jeg bliver gladere og får mentalt overskud både på arbejdet og derhjemme. Jeg har tre børn mellem fire og syv år. Derfor er løbeturen også min mulighed for at få tid til mig selv. Og så er der det sociale.

Jeg løber sammen med kollegaer, som jeg ellers ikke ville møde. Man kommer til at kende hinanden rigtigt godt. Det giver en god stemning på arbejdspladsen. Derfor er muligheden for at løbe i arbejdstiden helt sikkert med i min samlede vurdering af SOK som en god arbejdsplads.

Om jeg har dårlig samvittighed, at jeg som civil løber i arbejdstiden? – Nej, jeg vurderer jo, om jeg har tid til det. Min arbejdsplads får en glad medarbejder, og jeg har stort set aldrig sygedage. Jeg er klart mere effektiv de dage, hvor jeg træner."

GOD OPBAKNING

**Steffen Schnedler Sørensen,
premierløjtnant, 32 år:**

"Jeg startede i SOK for en måned siden, efter at jeg havde været ude i et civilt job i tre år. Derhjemme har jeg kun mulighed for at løbe, når mine børn på et og fire år sover. Derfor er jeg glad for, at jeg igen kan dyrke idræt i arbejdstiden, og min form er allerede blevet meget bedre. Desuden er det dejligt, at cheferne bakker så godt op, og at arbejdspladsen indretter sig efter, at der er FUT tirsdag og torsdag morgen.

Som ny medarbejder er det også godt at møde kollegaerne på løbeholdet. Og det er en anden måde at være sammen på end i jobbet. Når vi står i løbetøjet, er det ikke rangen vi tænker på. Vi er fælles om at løbe, og nogle af os konkurrerer indbyrdes for sjov. Desuden hjælper vi hinanden. Hvis du har brug for råd om, hvordan din form bliver bedre, er der altid nogen på løbeholdet, der kan hjælpe dig"

Henrik Allermænd

- Speciallæge i kirurgiske hjerte-lungesygdomme og har været beskæftiget hermed i 15 år.
- Har været på Skejby sygehus i 13 år, heraf de 10 som overlæge.
- Siden 2001 fast ansat som læge i Forsvaret.

ASBEST

10 spørgsmål til kommandolægen

Kræftens Bekæmpelse har offentliggjort en undersøgelse, der viser, at der blandt ansatte i Søværnet er større forekomst af lungehindekræft end hos andre befolkningsgrupper. Lungehindekræft skyldes stort set altid påvirkning fra asbest. Kommandolæge i Søværnet, Henrik Allermænd svarer her på spørgsmål om ASBEST.

- 1. Hvad er fakta i dét, der er kommet frem om undersøgelsen fra Kræftens Bekæmpelse?**
En af konklusionerne i undersøgelsen er, at der i Søværnet er en fem gange så høj forekomst af lungehindekræft som i den øvrige befolkning. Derimod siger den ikke noget om, hvor de ansatte har arbejdet og hvornår. Da undersøgelsen omfatter personer, som kan være født så tidligt som 1897, kan det være udtryk for forhold, som ikke er aktuelle i dag. Bestemmelser om arbejde med asbest, og senere et forbud mod brug af asbest, er sket efter 1972.
- 2. Hvorfor deltager Søværnet i endnu en undersøgelse (Cancerundersøgelsen) i samarbejde med Kræftens Bekæmpelse?**
Det er vigtigt for Søværnet at komme til bunds i forekomsten af lungehindekræft. Undersøgelsen skal søge at klarlægge, hvor og hvornår de pågældende har arbejdet. Stammer alle tilfældene for eksempel fra det tidligere orlogsværft? Er det fortidens synder, som har vist sig? Og har vi aktuelt ikke længere noget problem?
- 3. Hvordan vurderer du risikoen for Søværnets medarbejdere for at få lungehindekræft?**
Lungehindekræft er en meget sjælden sygdom. Der er nogle grupper, som ifølge Kræftens Bekæmpelse er specielt udsatte. Således viser statistikken, at bygningsarbejdere og arbejdere i skibsværftsindustrien har en øget risiko. Det er altså personer, som har været i direkte kontakt med asbestholdige materialer. Det "blot" at sejle i skibe med asbest øger næppe risikoen betydeligt.

4. Hvor stor en ekstra påvirkning af asbest har Søværnets medarbejdere været udsat for, sammenlignet med påvirkningen generelt i befolkningen?

Undersøgelsen vil formentlig vise, at det sejlede personel har samme risiko som den øvrige befolkning. Tilsvarende må man forvente, at ansatte som har været beskæftiget med skibsbygning, vil have samme forekomst som deres kolleger i den civile skibsbygning.

5. Hvor mange tilfælde af lungehindekræft konstateres i Danmark om året?

Tallet ligger omkring 100 tilfælde pr. år. Gennem de sidste 10 år har der været en svag stigning på 1-2 tilfælde ekstra pr. år. Denne stigning forventer Kræftens Bekæmpelse vil fortsætte i endnu 10 år, hvorefter antallet vil falde som følge af ophør med brug af asbest. Grunden til, at dette sker så længe efter, at asbest blev forbudt, er, at det tager op til 30 år, før lungehindekræften udvikler sig.

6. Hvad er symptomerne på lungehindekræft?

Det vigtigste symptom på lungehindekræft er åndenød. Et andet er smerter i brystet. Lungehindekræft er imidlertid meget sjælden. Det er åndenød og smerter i brystet ikke. Begge symptomer kan være tegn på hjertesygdom og anden sygdom i lungerne. Det er derfor vigtigt at pointere, at du bør gå til læge, hvis du har disse symptomer. Ikke på grund af mistanke om lungehindekræft, men som et udtryk for, at der er noget galt.

7. Hvilke andre sygdomme kan symptomerne forveksles med?

Lungehindekræft giver åndenød. Sygdommen kan således forveksles med alle sygdomme, som har dette som symptom. Her kan nævnes hjertesygdomme, lungebetændelse og bronchitis. For store lunger (emfysem) og lungekræft kan også give åndenød

8. Kan lungehindekræft helbredes?

Lungehindekræft kan ikke helbredes. Behandlingen vil bestå i lindring af symptomerne.

9. Hvornår skal jeg gå til lægen?

Det er altid fornuftigt at gå til læge, hvis du opdager symptomer på noget unormalt. Har du arbejdet med asbest, skal du nævne dette for lægen, og han kan så tage det med i overvejslen, når han skal foretage sin undersøgelse for at stille diagnosen

10. Hvis jeg udvikler lungehindekræft, vil sygdommen så blive opdaget, når jeg er til Forsvarets regelmæssige helbredsundersøgelse?

En klog mand har en gang sagt, at hvis man holder symptomer skjult for lægen, så er sandsynligheden lille for, at han finder noget unormalt. Det er altså vigtigt, at du fortæller om det, hvis du har symptomer. Er et af disse åndenød, vil det lede lægen ind på undersøgelse af brystet, og dermed er sandsynligheden større for, at sygdommen opdages.

Galathea 3 - Eventyret er snart forbi

Sidste stop for ekspeditionen ligger forude. Antarktis, Galapagos og Caribien ligger i kølvandet, og det er tid til at gøre status. Nye planter, bakterier og dyrearter er blevet opdaget, og enkelte journalister har skudt med skarpt undervejs.

TEKST: KAPTJNLØJTNANT KLAUS RANDRUP,
PRESSEOFFICER I SOK.
FOTO: GALATHEA-EKSPEDITIONEN

Aldrig før har der været så meget fokus på et af søværnets grå skibe. Hvis ikke det har været et kamera, der snurrede, har det været skribenternes flittige penne. Og med rette.

Lige nu skrives på det sidste kapitel i en del af danmarkshistorien. For selvom Galathea 3 ekspeditionen måske ikke har været den største eller længste af sin slags i historien, har den utvivlsomt været den bedst dokumenterede. En hurtig søgning på Internettet giver 4200 artikler, hvilket i skrivende stund svarer til ca. 20 artikler om dagen siden afsejlingen.

Der har været rigeligt at skrive om. Forskerne og besætningen har knoklet som små heste, for at få resultaterne i hus, inden det var for sent. Samtidigt er der, både fra sø- og landsiden, løbende blevet kæmpet med at holde materiellet operativt, så forskningen ikke gik i stå. Nu nærmer ekspeditionen sig slutningen, og både politikere, forskere og mediefolk står på spring for at vurdere, om ekspeditionen har været en succes.

FORSKNINGEN

De fleste forskere er enige om, at ekspeditionen har været en succes. De har

igennem deres indhentede resultater arbejdet til mange år frem i tiden, hvor de virkeligt epokegørende opdagelser vel kan tænkes at vise sig.

Blandt andre udtaler professor PhD Lone Gram, leder af projektet "Roseobacter – havets stjerner", der undersøger bakteriepopulationer i verdenshavene, følgende:

"Det er meget sandsynligt at der, i den bakteriestamme-samling, der hjembringes, gemmer sig nye arter eller endog nye slægter af bakterier".

En anden stor forskningsmæssig begivenhed var fundet af en ny art ålekvalbe. Den blev fundet på 1100 meters dybde. Ifølge lederen af det projekt kan det desuden vise sig, at det indsamlede materiale indeholder flere overraskelser.

FORMIDLINGEN

Det er næppe gået nogen forbi, at pressen har været meget aktiv under hele ekspeditionen. De har naturligt nok set og skrevet de historier, der var, og som de selv mente at kunne skrive. Der har siden starten i august været 11 mediefolk om bord, som har haft til opgave at formidle forskningen og ekspeditionen til resten af befolkningen.

En del af befolkningen, som har fulgt særligt med, er de mange skoleklasser,

som har lavet forskellige projekter. Fælles for projekterne er, af de har haft udgangspunkt i Galatheas jordomsejling, og i den forskning der er fundet sted.

Men der har også været ridser i skibsmalingen.

Forskningsformidling til unge var hovedformålet med hele ekspeditionen. Den blev imidlertid lidt glemt undervejs til fordel for personangreb på forskere og tynde interne historier om damaskduge.

Intet er dog så skidt, at det ikke er godt for noget.

Da den mest skarpskydende journalist afmønstrede i Sydney, begyndte forskere og formidlere tilsyneladende at tale bedre sammen. Det var som om, at alle var blevet enige om at forsøge lidt hårdere for at få det gode budskab ud over rælingen.

Søværnets besætning om bord er selvsagt også blevet eksponeret flittigt. Aldrig før har hverdagen om bord på de grå skibe fået så megen omtale. En omtale, der er uvurderlig i en tid, hvor de fleste firmaer har svært ved at rekruttere folk. Dog også en omtale, der hurtigt kunne blive kritisk, hvis tonen pludseligt blev negativ over for søværnet.

Det har dog ikke været tilfældet. Da mudderkastningen imellem forskere,

ekspeditionsfonden og journalister var på sit højeste, fremstod den faste besætning stadig som de ansvarsbevidste og professionelle søfolk, vi alle tilstræber at være.

25. APRIL - HVAD SÅ NU?

Den røde løber ligger tilbage, lidt slidt efter de mange VIP besøg. Kokken og messegasten står alene tilbage i hangaren og kigger på de få pindemadder, som altid er tilbage efter receptionen. Det var så Galathea 3, hvad så nu?

Der har ikke manglet forslag til, hvad der kunne blive fortsættelsen på det eventyr, der startede den smukke dag tilbage i august sidste år.

Erhvervsmanden Lars Kolind foreslår, at man opretter en permanent Galathea-ekspedition, der som et fyrtårn for dansk forskning skulle besejle verdenshavene i fremtiden:

»Et fyrtårn, der skal repræsentere det bedste, Danmark kan præstere« udtaler Kolind. Han fastslår dog samtidigt, at det ikke skal være VÆDDEREN:

»Den er et inspektionsskib - ikke et forskningskib«.

Fra forskere lyder et ønske om at lade VÆDDEREN fortsætte som forskningsskib en tid endnu, da det i 2007-2008 er internationalt polar-år. Det afviser Videnskabsminister Helge Sander dog, og udtaler, at: »Det er langt mere nærliggende at bruge de eksisterende forskningsfartøjer Dana og Paamiut«.

Søværnet tager det med den sædvanlige pragmatiske tilgang. CH SOK, kontreadmiral Nils Wang udtaler:

»Det er regeringens valg, om den vil prioritere forskning eller skibets normale opgaver ved Grønland og Færøerne - men vi klar, uanset hvad politikerne vælger.«

Kun fremtiden vil vise, om der igen skal gå 50 år, inden en ny Galathea-ekspedition. I så fald har vores efterkommere noget at se frem til.

Læs om ekspeditionen på blandt andet:

www.galathea3.dk

www.galathea.nu

▲ Der interviewes i swimmingpoolen.

▼ Flagstænger repareres i varmen.

Galathea 3-ekspeditionen:

FOTOS: MARINEOVERKONSTABEL
THEERAPHONG K. TJUSTRUP, VÆDDEREN

Jorden rundt i samme båd

- I næsten et år har søfolk, mediefolk og forskere været i samme båd under Galathea 3 ekspeditionen. For VÆDDERENS besætning har togtet budt på udfordringer ud over det sædvanlige. Læs her om søfolkernes erfaringer fra den eventyrlige og krævende ekspedition.

Et forsøg, der lykkedes?

TEKST: ORLOGSKAPTJN
LARS HEMME NIELSEN,
NÆSTKOMMANDERENDE PÅ VÆDDEREN

I skrivende stund ligger VÆDDEREN i det Caribiske Hav og henter vandprøver på 350 meter vand til sultne forskere, der søger at løse gåder om miljøet, CO₂-kredsløbet og forureningen af verdenshavene. Imens kredser mediefolk læsset med kameraer og notesblokke rundt og forsøger at opsnuse »den gode historie«.

Jeg er blevet spurgt, om jeg vil komme med et par kommentarer om, hvordan det er at være med på denne, den tredje Galathea ekspedition. Jeg vil lige understrege, at jeg kun kan udtale mig om den anden halvdel af ekspeditionen fra Sydney til, hvor vi som beskrevet, ligger i det Caribiske Hav.

VILJEN TIL AT VILLE

Indledningsvis vil jeg sige, at jeg synes, at det er gået rigtigt godt.

Søværnets personel leverer serviceydelserne. Vi laver maden, sørger for at al teknikken virker, sørger for at være på rette sted til rette tid, vi sørger for, at der er bredbåndsforbindelse til internettet osv.

Forskerne skal så foretage deres målinger, undersøgelser og deres rapport-skrivninger, mens medierne skal forsøge at formidle og beskrive tingene, så der til stadighed er interesse omkring ekspeditionen. Så vidt så godt. Der er

altså tre temmelig klart afgrænsede funktionsområder, hvor hver gruppe om bord passer sit.

Hvad er det så, at jeg synes, der er gået så godt. Jo, - det er det sociale sammenspil. Det er viljen til at ville ekspeditionen sammen. Det, der efter min mening gør, at ekspeditionen bliver en succes, er altså, at alle VIL det hér. Så kan det godt være, at ham den sure næstkommanderende for 1236. gang har bedt en forsker forlade stedet, hvor der arbejdes med tunge grejer, fordi man ikke lige har en sikkerhedshjelm på.

Det kan godt være, at skylleren i cafeteriaet brokker sig, fordi man lige har

glemt at rydde op efter sig. Det kan godt være, at man ikke lige forstår, hvorfor man skal bede messeformanden om lov til at sætte sig i sergentmessen, fordi man kun kommer et par minutter for sent. Det kan godt være, at aftenens sidste træk med trekantsskrabet ikke var godt nok, og må gøres om, og den køje, man havde set frem til, forsvandt et par timer ud i fremtiden. Men alle VIL GALATHEA, og det gør, at alle får tingene til at fungere, uanset hvor surt, fremmedartet, underligt, uforståeligt alting virker.

UBETALELIG

Betydningen for Søværnet har givet været en modsigelse af Winston Churchill's berømte ord »Most of the Navy's work goes on unseen«.

Søværnet har fået en medieeksponering, der ikke kan betales for penge. Jeg håber, at ekspeditionen har gjort Søværnet mere kendt for alle de opgaver, der kan løses af skibene og deres besætninger.

MØLLEN FORFRA

Som ovenfor beskrevet, så mener jeg, at det på hvert togtben er lykkedes at få en enhed ud af alle tre grupperinger om bord. Der har været mange udfordringer, som jeg ser det. Der har for det første været de evindelige udskiftninger af de civile ekspeditionsdeltagere.

Lige så snart man har lært alle at kende, så kommer der et havneophold, og mindst halvdelen af de civile stiger af, og nye kommer til. Så starter hele møllen forfra. Men vi overtog et koncept fra den første besætning, der virker.

Vi er mange mennesker på forholds- mæssigt lidt plads, og kodeordet er hensyn og omtanke. Det betyder, at man møder op til mønstringer, rydder op efter sig selv, lader være med at genere den forskning, der kører hele tiden osv. osv. Alligevel flyder dækket og opholdsområder i perioder med glas, kopper, tallerkner, cigaretskod og hvad man ellers kan finde på at efterlade i et øjeblik uopmærksomhed. Det giver en del ekstraarbejde at skulle rydde op hele tiden.

BEGREBET »TID«

Sidst, men ikke mindst, har der været det underlige begreb kaldet »tid«. I Søværnet kører meget efter faste tider. Der skal noget til, at man for eksempel ændrer skaffetider.

Mediefolk har én tid, som de respekterer, nemlig »deadline«, hvor redaktøren forlanger, at stoffet skal være behandlet og afleveret.

Forskerne har derimod et lidt mere diffust forhold til tid, der ikke lige angår deres behandling af indsamlede data eller andet. Derfor kan det for visse godt være vanskeligt at forstå, at morgenbordet er ryddet præcist klokken 08:15, når man nu har lyst til at spise ved ni-tiden.

Et malende eksempel var en forsker, der udtalte, at det var underligt at være et sted, hvor aktiviteterne begynder til annonceret tid, og ikke når alle havde haft tid til at møde op.

HELT ALMINDELIGE

Som afslutning kan jeg berette, at alle jo er individer. Det betyder, at en fra Søværnets besætning ikke nødvendigvis er en overtatoveret barsk sømand med en pige i hver en havn, men måske et ganske almindeligt menneske med et, for andre, usædvanligt job.

En mediemand behøver ikke at have blokken fremme hele tiden, men kan vise sig at være et helt almindeligt menneske med villa, vovse og volvo.

Endelig behøver en forsker ikke at være en verdensfjern, distræt ældre herre, der ikke kan finde ud af at binde sine egne sko. Det kan sagtens være en kvindelig specialestuderende på 23 år, iklædt en efter klimaet passende påklædning.

For alle tre grupper kan det vise sig, at man, hvis man mødte dem på gaden, ikke ville ane, at de havde lige netop dét job. Og det er måske det vigtigste af det

hele, vi har for en tid nedbrudt nogle grænser, og har »været i samme båd«.

Vi har sejlet med Galathea 3 ekspeditionen Verden rundt.

Det kan lade sig gøre

TEKST: MARINEOVERKONSTABEL RONNI KROGH
HAARH FORNITZ, MESSEGAST PÅ VÆDDEREN

Jeg er en marineoverkonstabel på 23 år, som var en af de udvalgte til at sejle med VÆDDEREN på Galathea 3 ekspeditionen. Mit navn er Ronni Krogh Haahr Fornitz, og jeg sejler normalt på HVIDBJØRNEN i Nordatlanten hvor jeg er dækskaptajn.

Det skulle dog blive lidt anderledes på Galathea 3, for på denne tur skulle jeg være sergentmesse-gast. Et job jeg ikke har haft, siden jeg for snart to år siden skiftede til dækket.

SPØRGSMÅLENE

En del spørgsmål rejste sig inden afrejsen til Sydney, før 2. besætning (os) skulle overtage skibet og føre det hjem til København igen. Blandt andet hvordan det ville gå med at samarbejde og leve tæt sammen med civile forskere og mediefolk på et militærskib med militære regler?

Dette har dog vist sig ikke at være det værste.

FORSKELLIGE MÅDER

I Søværnet er vi vant til faste rammer og tidspunkter at gøre de forskellige ting på, hvor forskerne måske er lidt mere »afslappede«, forstået på den måde, at når man forsker i organismer osv. kan man ikke bare gå fra det i en halv time, fordi man lige skal skaffe.

Det skal forskes færdigt, inden man forlader det, ellers kan man miste mange informationer om det, man har gang i.

Det er forståeligt nok, men også svært for os i Søværnet at forstå, og mon ikke forskerne har haft lige så svært ved at vænne sig til og forstå de

meget klare og faste rammer, vi har i Søværnet?

Men der er kommet et godt samarbejde ud af det.

De største udfordringer for mit vedkommende har nok været alle de udskiftninger, der har været mellem forskere og mediefolk, hver gang vi er kommet til en ny havn.

KAMERAERNE

Også at skulle være væk i halvanden måned længere end normalt fra min kone, som i øjeblikket er højgravid derhjemme, og familien.

Og endelig, at det næsten er lige meget, hvor man har været, og hvad man har lavet, så har der altid lige været et videokamera eller almindeligt kamera i nærheden sammen med en journalist, så man lige har skullet tænke sig om en ekstra gang, hvad man gik rundt og sagde og lavede, for man kunne aldrig vide, hvad der ville komme ud af det....

Men i den sidste ende kan man sige, at dét at have mediefolk og forskere om bord har givet megen og positiv omtale af blandt andet VÆDDEREN og Søværnet, og jeg tror sagtens, at der ville være basis for mere samarbejde mellem det civile og Søværnet i fremtiden. Vi har i hvert fald bevist at det kan lade sig gøre.

Galathea 3-ekspeditionen:

Næststørst efter kærligheden

Troels Kløvedal gik om bord på VÆDDEREN i Christchurch, New Zealand, og sejlede med Galathea Ekspeditionen via Antarktis til Valparaiso i Chile. Med Kap Horn i sigte reflekterer den berømte sømand over rejsen og livet om bord.

TEKST OG FOTO: TROELS KLØVEDAL, FORFATTER,
KAPTAJN OG FOREDRAGSHOLDER

»men størst af alt er kærligheden«

Sådan står der i Bibelen og hos digterne....

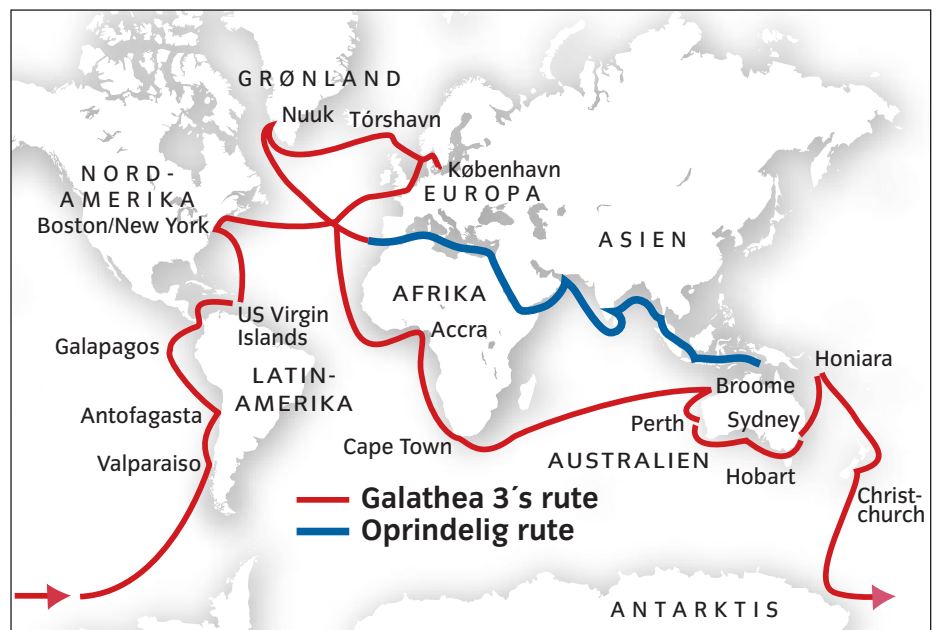
Lidt mere beskedent kan man så nede fra gulvet eller dørken tilføje, at det næststørste er samværet med andre mennesker omkring meningsfulde spændende opgaver.

» søkortet er fyldt med saftige navne, der skabte den verden, vi begriber

LANDSKABET

VÆDDERENS sejlads i Antarktis og igen nem Magellan Strædet er for både sømanden og videnskaben mytologiske landskaber med ord, der er sprængfyldt med billeder som Amundsens Sea, Drage Passagen, Kap Horn, Patagonien og Deception Island - Skuffelsens Ø - der på trods af navnet var stedet, som gjorde den unge norske og fattige nation rig på hvalolie for små hundrede år siden. Og vel inde i Magellan Strædet, er søkortet fyldt med saftige navne, der skabte den verden, vi begriber, i form af naturhistoriske og antropologiske iagttagelser, kartografi, hydrografi og selvforståelse.

Landskaberne er opmålt blandt andet af Darwins kaptajn Fitzroy, som allerede før sin berømte rejse med BEAGLE

i 1834, kortlagde disse fjordsystemer, som på dansk hedder Ildlandet, og som var Johannes V. Jensens uopnåelige drømmemål... den kyst i verden som aldrig blev nået, ligegyldigt hvor mange skibe han skar som dreng.

» man mærker den stilfærdige, præcise og afslappede måde at navigere på

FITZROY OG DARWIN

Robert Fitzroy grundlagde senere det første meteorologiske institut i verden, ved at opfinde et telegrafisk stormvarslingssystem, og fik som den første sine vejrmeldinger trykt i Times. Han endte

som viceadmiral og tilgav aldrig sig selv, at han førte Darwin ud på den ugudelige jordomsejling, der sammen med George Wallences berømte breve fra Indonesien, førte til evolutionsteorien.

Det var i øvrigt slet ikke Darwin, der opfandt det berømte og forkætrede udtryk »survival of the fittest« men derimod Herbert Spencer, en britisk filosof og økonom, ven og inspirator af Darwin, der igen senere fik stor indflydelse på det begreb, som kom til at hedde socialdarwinismen, og som netop blev brugt som moralsk argument for, at den stærke kunne udnytte den svage som noget naturligt.

Fitzroys navn, som præger så mange navne på Ildlandets søkort, blev efter hjemkomsten med BEAGLE udsendt

Deception Island: Navnet betyder "Skuffelsens Ø". Om end goldt, er landskabet ved Antarktis et imponerende skue.

som guvernør på New Zealand, men blev hjemkaldt, fordi han, sikkert ikke uden påvirkning fra Darwin, tog maori-erne parti i nogle stridigheder om jordrettigheder.

Han havde om bord på BEAGLE, over for Darwin, ellers forfægtet den hvide races ret til at holde slaver og til slavehandelen, hvilket Darwin var imod. Bare synd, at der var en tradition i Fitzroys familie for at skære halsen over på sig selv, når man nåede en bestemt alder.

Sneklædte bjergkæder med navne som Cordillera Darwin pryder søkortet og glæder dem, der bevæger sig helt op i VÆDDERENS istønde på toppen af masten og dér belønnes med synet af det næsten 7000 fod høje Mount Darwin, som igen fortæller både sømanden og videnskabskvinden, at her slutter det amerikanske kontinent.

Darwins navn vil altid være knyttet til Galapagos Øerne, selv om det i virkeligheden var i Patagonien, at han gjorde

de største naturvidenskabelige landvindinger.

KOMMER TID

Darwin var jo ikke nogen gråskægget gamling, men en ung nyuddanned teolog på kun 23 år, da han gennemsejlede Magellan strædet. Senere i livet gjorde han sig uhyre umage med at føre beviser, som en systematisk samler, snarere end at filosofere eller konkludere.

Han tog sig god tid, og var ikke mindre end nitten år om at tage tilløb til udgivelsen af »Arternes oprindelse«, men endte så alligevel med et stille ud-sagn om ... at det vigtigste for en videnskabsmand var at stille spørgsmål og så måtte svarene komme, når tid var ... hvilket sagtens kunne stå som motto for en videnskabelig ekspedition som Galathea 3.

Og midt i dette storslåede landskab befinder sig så det moderne veluddannede danske menneske.

DEN DANSKE MODEL

Den samlede viden om bord på VÆDDEREN er enestående og udgør i sit mini-format et billede på Danmark som et af de højest udviklede i verden. En udvikling, som også ses i vores evne til at opbygge noget af det mest komplicerede, der findes.

» den samlede viden om bord på VÆDDEREN er enestående

Et velfungerende samfund både i det store og i det små, som stort set ingen regeringer får held med at lave ret meget om på. Forankret som vi er og med dyb indsigt i, at der skal være plads til os alle.

Uddannelsesniveaulet på VÆDDEREN er ganske ensartet, selv om titlerne måske kunne tyde på det modsatte. Men det er blot, indtil man har besøgt det komplicerede maskinrum, som kræ-

ver lange uddannelser eller oplevet nattetemningen på broen, hvor man mærker den stilfærdige, præcise og afslappede måde at navigere på i forhold til andre skibe i verden.

Når fuldmånen er gået ned over Patagoniens dystre, næsten menneskefjendske isbelagte bjergtoppe, og en tyst dæmpet stemning ligger over et væld af moderne navigationsinstrumenter, fornemmer de besøgende på broen også den meget danske måde at være sammen på, både i fritid, og når man er på arbejde.

DEN GODE VILJE

Og på dækket oplever man under trawl fiskeriet eller under arbejdet med andet kompliceret videnskabeligt udstyr, hvor fint samarbejdet går, endda med stor entusiasme, fordi alle er interesserede i at gennemføre noget så indviklet som en videnskabelig jordomsejling, hvor virkelig mange ... ja næsten alle, har lige deres projekt, lige deres kæphest, som de selvfølgelig synes er det vigtigste i verden.

VÆDDEREN er både som et flydende universitet og som et sindsbillede på den gode vilje.

Enestående, forstærket af en meteorologisk viden om roterende lavtryk, sejlene igennem iskolde og farlige stræder på den Antarktiske Halvø, hvor dæksbesætningen arbejder velsmurt sammen med både videnskaben og pressen.

» alle er interesserede i at gennemføre noget så indviklet som en videnskabelig jordomsejling

FRODIG UDVEKSLING

Hver aften samles, tit til sent ud på natten, forskere, journalister og besætning i messerne, og en frodig udveksling er i gang, enten over grafer på computer-skærmene eller søkort bredt ud over spisebordet, så alle kan danne sig et overblik over det storslåede skærgårds-landskab, som er Ildlandet.... eller over et spil dam.

Eller hvalforskerne Jacob og Line rækker høretelefonerne frem med et triumferende smil, så alle kan høre lyde fra timeglas-delfinen, som ingen mennesker nogen sinde før har hørt synge, Og i kabyssen sørger kokkefar og bager for kursus i madlavning til de mange landkrabber .. og desserten er der præmie-tal på.

Og alle om bord bliver hver aften, efter der er skaffet i alle tre messer, godt undervist og forklaret, hvad der sker om bord lige nu, under aftenens foredrag i helikopterhangaren.

» VÆDDEREN er både som et flydende universitet og som et sindsbillede på den gode vilje

VIDEN, HVALER OG ALBATROSSER

Der er meget lidt forskel på, om det er maskinmand, der fortæller om skibets komplicerede maskineri i bunden af skibet eller om vedligeholdelsen af det videnskabelige udstyr, om det er navigatørenes og søopmålerens forklaring på, hvordan der skal udvises forsigtighed i isfyldte, dårligt opmålte farvande, eller om det er forskernes forklaring om oceanernes biologiske pumpe, po-

larhavenes DNA, immunsystemets oprindelse, fiskefysiologi om iskolde hjerter på antarktiske fisk eller om, hvordan isfiskene lever med antifryseproteiner i stedet for røde blodlegemer. Og uden viden om bakterierne både nytte, skade og helbredende virkninger, kaldet.. Havenes Bakterie Stjerner.... går det jo slet ikke, ifølge Lone.

Og hvis Britt kommer for sent til foredraget i en ny hat, er det fordi hun har haft travlt med sin 12 tommer skiftenøgle oppe på det høje agterdæk for at kontrollere, at hendes store Argon og Helium flasker har det godt, eller hun er i færd med at dele slik ud, eller fordi hun igen har fortalt os, hvor uretfærdigt det er, at alverdens kviksølv gennem atmosfæren af en eller anden grund alt sammen rammer lige ned i skallen på Inuit på grund af de planetare og øvre atmosfæriske vindsystemer.

Og hvis foredraget bliver afbrudt, er det på samme måde, som hvis man på Grønland råber HVAL, og alle styrter ud på dækket. Måske for at blive skuffede, for verdenshavet er stort og uforudsigeligt, og så ... går til køjs efter synet af et par store vandre-albatrosser med 3,20 meter over vingspændet, hvilket vel også skulle være til at leve med...eller gå til køjs på.

Mod pingviner: Turen gik med gummibåd blandt andet ind til store pingvinkolonier.

Internettet hjælper på hjemveen

Under GALATHEA-ekspeditionen har VÆDDERENS to besætninger været af sted hjemmefra i mere end fire måneder. Adgang til internettet og dermed kontakt til familien derhjemme hjalp på hjemveen, lyder det fra to besætningsmedlemmer, der var med på første ben af det lange togt.

Martin Sort Mikkelsen: »Det var fantastisk at kunne skype via bredbånd«

TEKST:

PERNILLE KROER, JOURNALIST, SOK

Martin Sort Mikkelsen, der til daglig er næstkommanderende på Kongeskibet, fortæller om sin oplevelse af togtet:

Jeg var stadig en del af familien derhjemme

MARTIN SORT MIKKELSEN,

NÆSTKOMMANDERENDE

VÆRRE FOR FAMILIEN

»Et togt er jo ikke kun sejladsen. Der er lang tids klargøring af skibet, inden togtet starter, og efterfølgende er der som regel afrigning. Derfor bør vi betragte togtlængden som den samlede tid, der går til et togt, og ikke kun den tid, vi faktisk sejler«, forklarer Martin.

Han glædede sig til at komme af sted med GALATHEA-ekspeditionen og vidste på forhånd, at tiden før og under togtet ville blive hektisk.

»Inden togtet virkede tanken om de godt fire måneders sejlads som lang tid, men da jeg først var af sted, var der ikke den store forskel på at sejle i tre eller fire måneder. Dagligdagen om bord bliver rutine, og den ene dag tager den anden. Det var værre for familien. Selv om min familie er vant til, at

jeg er væk i lang tid ad gangen, havde min kone nok håbet at se mere til mig i sommerperioden, inden vi sejlede. Og når jeg en gang imellem var hjemme, var min hjerne ikke helt med. Jeg hang i mobiltelefonen en stor del af tiden«, lyder det fra den næstkommanderende, der til gengæld var i daglig kontakt med familien under togtet.

Adgangen til internettet gjorde en ubeskrivelig forskel

PETER, K. MØLLER,

MARINESPECIALIST

FANTASTISK FREMSKRIDT

»På GALATEHA-ekspeditionen havde vi helt andre muligheder for at kommunikere, end vi normalt har. Det var fantastisk at kunne *skype* via bredbånd (telefonere via computer). Det betød, at jeg kunne ringe hjem hver eneste dag, og jeg kunne følge med i dagligdagen derhjemme. I stort og småt var jeg stadig en del af familien«, fortæller Martin, der også fremhæver det fantastiske samarbejde, der var om bord:

»Fordi vi var den samme besætning på

det lange togt, udviklede vi et fantastisk samarbejde. Man kommer næsten til at tænke på samme måde. Men de godt fire måneder var også nok. Vi var ved at være trætte, da vi kom til Sydney. Derfor var det dejligt, at vi fik et par dage dernede, hvor vi kunne rense hjernen og falde ned. Vi var glade og afslappede, da vi kom hjem«, mener Martin.

UBESKRIVELIG FORSKEL

Også Peter K. Møller, der normalt sejler på inspektionsskibet TRITON i Nordatlanten, fremhæver, at adgangen til internettet under GALATHEA-ekspeditionen gjorde det lettere at være af sted hjemmefra i en lang periode:

»Det var selvfølgelig med vemod at vinke farvel til familien i København, men jeg følte, at tiden gik hurtigt, og adgangen til internettet gjorde en ubeskrivelig forskel. At kunne maile og skype til familien derhjemme var 110 procent værd. Derfor er det godt, at vi nu har fået internetadgang på skibene i Nordatlanten, og at vi kan se dansk TV via satellit. På den måde føler du dig ikke helt udenfor, når du er af sted på lange sejladsere«, mener Peter.

Det bliver en vidunderlig opgave

Der er lagt op til spændende aftner, når DR1 i 2010 blænder op for en TV-serie om den danske Flådes historie. Anledningen er Søværnets 500 års jubilæum, og fortælleren bliver ingen mindre end forfatter, foredragsholder og kaptajn Troels Kløvedal.

TEKST: PERNILLE KROER, JOURNALIST, SOK

FOTO: ELSE MARIE MELDGAARD

Det halvlange lysebrune hår stritter vindblæst. I venstre øre glimter en gyl-den ring. Den spraglede perlekæde vip-per om den solbrændte hals i takt med stemmebåndenes hyppige bevægelser. Den karakteristiske næse og det leven-de blå blik fuldender billedet.

Troels Kløvedal taler meget, og han ligner sig selv, som vi kender ham fra hans eventyrlige TV-fortællinger fra fjerne have om bord på skibet Nordka-peren. Lige nu sidder han med ryggen mod vinduet ved det mørke mødebord i Chef SOK, kontreadmiral Nils Wangs kontor.

Klædt i pink bomuldsskjorte, råhvid åbenstående sømandstrøje, ditto far-vede jeans og tykke sokker i de vel-trådte lædersandaler. Afslappet, imø-dekommende, venlig og på én gang ydmyg, professionel og tændt over for den opgave, han skal i gang med. Den garvede søfarer glæder sig. Han skal fortælle den danske Flådes historie på TV.

Opgaven betyder, at Troels Kløve-dal i det kommende år vil researche og filme under sejlads med Søværnets ski-be. Første togt var i vinter om bord på VÆDDEREN, da Galathea-ekspeditionen passerede Antarktis.

FÆDRELANDET

»Jeg kan godt sige dig, at jeg niver mig

selv i låret og siger til mine venner: Er I klar over, at jeg skal fortælle Søværnets historie?» udbryster han begejstret og læner sig frem.

» Der er en MILLION ting at fortælle

Hvorfor har du sagt ja til opgaven?

»Fordi det er SÅ spændende at skulle lave Danmarkshistorie. Og så er jeg hi-storieinteresseret.

For mig, med den alder jeg har, er det også af betydning, at jeg husker, at jeg som lille dreng i matrostøj gik søndagstur på Langelinie med min far, der var dyr-læge i København. Han fortalte mig om Slaget på Reden, for jeg har fødselsdag på datoen, den 2. april. Og monumentet for de faldne danske søfolk under 1. ver-denskrig. Den store engel, den gjorde indtryk på en lille dreng som mig.

Når man som jeg rejser meget, bliver ens nationale identitet også forstærket. Når jeg for eksempel ligger langs kajen på Tahiti, så ligger der en anden båd, måske med nogle italienere. Hvis de vil i kontakt med os, vil de sige: Gå lige hen til danskeren. Når du rejser, bliver du kontaktet som din nationalitet. På godt og ondt står du mål for flaget. Og når du sejler på verdenshavene, krydser du hele tiden gamle danske kølvands-striber. Det giver en fædrelandsfølelse. Det er ikke det samme som nationa-lisme. Fædrelandsfølelse er kærlighed til Fædrelandet. Nationalisme er noget med, at vi er bedre end de andre. For

mig er det en vidunderlig opgave, at fortælle flådens historie. Også fordi jeg har god tid til at researche«.

DANMARKSKORTET

Hvilken interesse tror du, at nutidens danskere har i Flådens historie?

»Jamen, jeg tror, at alle danskere kan identificere sig med søen. Vi har alle sammen i vores familie – måske tæt på eller langt tilbage – slægtninge, der har sejlet på en eller anden måde. Og så er Flådens historie jo en klar fortæl-ling om, at vi slet ikke lå her i dag som Danmark, hvis ikke det havde været for Flåden. Tag for eksempel Chr. IV. Efter ham sloges vi mod svenskerne i 70 år. Vi ville have Halland, Blekinge og Skåne tilbage, koste hvad det ville. Hvis du ser groft på det, skulle Jylland have været en del af Tyskland og Sjælland skulle have været svensk. Sådan gik det ikke, og danske farvande er i dag nogle af de mest besejlede i verden. Det ville en stormagt ALDRIG have fundet sig i«.

» Tordenskjold var jo kaospilot

KAOSPILOTEN

Hvad er det for en historie, du vil for-tælle?

»Jeg er selvfølgelig nødt til at fortælle om de store begivenheder og om adels-vældet, enevældet og stavnsbåndets opløsning. Det har jo alt sammen haft betydning for hvor mange penge, der var til at bygge skibe.

Når man læser søfartshistorie, slår det mig også, hvor meget der har været held. Mange søslag er afgjort, fordi vinden pludselig vender. Du havde allerede en chance for at vinde en krig, hvis du hele tiden lå i luvart (i vindsiden), så du kunne presse fjenden på grund mod kysten. Det er jo dét, der er så spændende ved Tordenskjold for eksempel. Han var jo kaospilot. Han brød reglerne, og så var han taktisk, heldig og en vovehals.

Men jeg må også fortælle de historier, der ikke er glørværdige. Slavehandlen for eksempel. Og jeg vil fortælle, hvor smukt et land Danmark er, set fra søsiden.

Hvad bliver den mest spændende historie?

»Det er svært at sige. Der er så utroligt meget. Der åbner sig jo hele tiden nye enestående historier, fordi vi har så mange historikere i dag, så vi har tid til at gå i arkiver og læse noget, der aldrig har været læst før. Når du for eksempel lukker logbøger op fra Kinafarere, kan du se, at her på en side har skipperen spildt en sjat rom, måske fordi det har været søgang, da han sad og skrev. Og man brugte jo sand til at tørre blækket. Derfor triller der sand ud af bøgerne, fordi de aldrig har været åbnet. Det er spændende at sidde med sådan nogle bøger i hånden. Så mærker du historien.«

» Der åbner sig jo hele tiden nye enestående historier

LEVENDE

Hvordan griber du opgaven an?

»Lige nu læser jeg et par timer hver morgen. Jeg har en digterhytte nede ved mosen derhjemme. Jeg har allerede læst en masse bøger. De er fuldstændig streget ind, og der ligger bunker af flere bøger og venter. Det bliver en ren lækkerbissen at skulle læse dem. Jeg skal også en tur til Norge og Grønland og rundt på de svenske slotte og i arkiverne på Frederiksborg Slot, men jeg vil ikke fortælle historien fra museer.

Historien skal være levende, og der

skal være fart over feltet. Derfor vil jeg fortælle den fra Søværnets skibe. Jeg vil så fortælle om, hvad der sker lige nu, dér hvor vi er, og så binde det op på historien om stedet. Historien bliver fortalt geografisk og ikke kronologisk. For eksempel var der et søslag ved Hammershus i dårligt vejr. Så skal vi selvfølgelig filme der en dag, hvor det er dårligt vejr. Og så vil jeg undgå havnearløb og i stedet gå i land langs kysten fra gummibåden. Der er en MILLION ting at fortælle

om Flåden. Næsten ligegyldigt hvor du går i land, vil jeg kunne finde en sjov historie. Det eneste til at blive stresset over, er alt det stof, der er, som er så spændende, og som skal koges ned til nogle få TV-udsendelser. Men det skal vi nok få løst. Det er fordelen ved at blive ældre. Du får et bedre overblik, slutter historiefortælleren Troels Kløvedal med et tilfreds smil. Ingen tvivl om, at han har det godt med udfordringen, der venter.

Historiefortæller: Troels Kløvedal har i mange år fortalt historier fra alverdens farvande. Nu glæder han sig til at fortælle den danske Flådes historie.

På mission ud for Libanon

Siden oktober sidste år har de danske missilfartøjer GLENTEN, RAVNEN og siden VIBEN deltaget i FN's maritime operation ud for Libanons kyst. Operationens formål er at støtte Libanons væbnede styrker i at overvåge skibstrafikken i libanesisk territorial farvand og ikke mindst forhindre, at væbnede elementer på land får tilført våben ad søvejen. FN har indtil videre mandat til at fortsætte operationen til den 31. august 2007.

TEKST OG FOTO: PREMIERLØJTNANT J. JENSEN,
NAVIGATIONSOFFICER VIBEN (TEAM MANGO).

Libanon var plaget af borgerkrig fra midten af 1970'erne til 1990, og blandt andet Israel intervererede og placerede militære styrker i landet.

FN fordømte i sin tid den israelske invasion og oprettede United Nations Interim Force in Lebanon (UNIFIL), som på land blandt andet skulle sikre en israelsk tilbagetrækning og en afvæbning af de private, såkaldte væbnede elementer i Libanon.

Selvom borgerkrigen officielt sluttede i 1990, betød det ikke, at freden sænkede sig over Libanon. Landet var og er fortsat præget af spændinger mellem på den ene side de væbnede elementer i bl.a. de palæstinensiske lejre og på den anden side Israel.

ESKALERING

Den 12. juli 2006 blev to israelske soldater kidnappet under deres patrulje syd for den såkaldte Blå Linie, som løber mellem Libanon og Israel. Dette var dråben, der fik bægeret til at flyde over. Israel indledte efterfølgende en storoffensiv i Libanon med henblik på endegyldigt at afvæbne de væbnede elementer. Disse svarede igen med raketangreb mod Israel.

Denne eskalering af konflikten medførte, at FN Sikkerhedsrådet vedtog en resolution (UNSCR 1701) den 11. august 2006, hvori det blev besluttet at styrke det oprindelige UNIFIL-mandat.

Resolutionen resulterede blandt andet i, at kamphandlingerne stoppede 14. august, og det blev igen pålagt den libanesiske regering og verdenssamfundet (i FN regi) at afvæbne de resterende væbnede elementer på libanesisk jord.

FLÅDESTYRKE

Rent praktisk betød det blandt andet, at FN øgede styrken i UNIFIL og stillede krav om, at Israel skulle trække sine styrker tilbage over Den Blå Linie. Nyt var også, at UNIFIL skulle tilføres en flådestyrke. I konflikten mellem Israel og de væbnede elementer på libanesisk grund spiller FN således den neutrale rolle uden hverken sympati eller anti-

pati over for den ene eller anden part.

Libanons rolle i konflikten er relativt passiv, da de Libanesiske Væbnede Styrker (LAF) ikke er af en størrelse, der kan hamle op med hverken de væbnede elementer eller det israelske militær.

Danmark reagerede ved at tilbyde en korvet og to missilfartøjer til den nyoprettede maritime del af UNIFIL, den såkaldte UNIFIL Maritime Task Force (UNIFIL MTF).

TYSK LEDELSE

UNIFILS nytildførte flådestyrke blev i første omgang opstillet af den italienske flåde, som opererede ud for Libanons kyst fra midten af september 2006. En

Beirut: VIBEN har et par gange anløbet flådehavnen i Beirut

måned senere blev denne afløst af den nuværende UNIFIL Maritime Task Force (UNIFIL MTF).

UNIFIL MTF blev oprettet under tysk ledelse og indledte sine operationer i midten af oktober. Den består i skrivende stund af ca. 20 skibe. Disse inkluderer fregatter fra Tyskland, Holland, Grækenland og Tyrkiet, og torpedo- og missilfartøjer fra Tyskland, Sverige, Norge og Danmark. Hertil kommer forsyningskibe fra Tyskland og Norge samt landbaserede logistiske støtteenheder placeret på havnen i Limassol på Cypern. Flere af fregatterne og forsyningskibene medbringer desuden helikoptere. Tidligere har bl.a. også Bulgarien bidraget med enheder til styrken.

Flådestyrken ledes af en tysk admiral med stab, der fører kommando fra fregatten BRANDENBURG. I staben indgår desuden officerer fra bl.a. Norge, Sverige og Danmark, ligesom der er tilknyttet en libanesisk forbindelsesofficer.

FØRSTE GANG

UNIFIL MTF assisterer Libanons Væbnede Styrker i at opfylde de sikkerhedsmæssige forpligtelser i libanesisk territorialfarvand, herunder yde støtte til at overvåge skibstrafikken til og fra libanesiske havne. Formålet er at forhindre, at de væbnede elementer i landet tilføres våben fra søsiden samt at overvåge Den Blå Linies forlængelse til søs.

Desuden træner og underviser UNIFIL MTF jævnligt libanesiske besætninger i sømilitære discipliner, så de selv på sigt kan varetage de opgaver, der i dag påhviler UNIFIL MTF.

Da UNIFIL MTF er FNs første maritime indsats, har det været en udfordring for den tyske styrkeledelse at udvikle et koncept for denne multinationale flådestyrke i et miljø, hvor vores velkendte NATO-procedurer ikke kan bruges. Deltagelse i styrken skal være åben for alle nationer uanset disses traditioner og nationale doktrin, og et smidigt og effektivt samarbejde er til stadighed af altoverskyggende vigtighed.

UNIFIL MTF operationsområde strækker sig i hele den libanesiske kysts længde og ud til ca. 45 sømil fra kysten.

Yderst patruljerer fregatterne, og tættere på kysten patruljerer torpedo- og missilfartøjerne.

VIBEN

Siden midten af december 2006, hvor VIBENs besætning afløste GLENTEN og RAVNEN, har det danske bidrag til UNIFIL MTF bestået af en stabsofficer om bord på fregatten BRANDENBURG, missilfartøjet VIBEN og et operativt logistisk støtteelement i form af OPLOG TEAM ALFA.

Som noget nyt sejlede VIBEN ikke til missionsområdet ved egen kraft, men blev transporteret i dokskibet CONDOCK I. Herved sparede man dyrebare mandetimer under forlægningen og kunne mere effektivt bruge tiden i missionsområdet. Det betyder, at FLYVEFISKEN-klassens egen brændstofbeholdning m.m. ikke længere udgør en begrænsning for, hvor langt fra hjemlige farvande enhederne kan udsendes.

I national sammenhæng udgør Missilfartøjerne VIBEN, GLENTEN og RAVNEN sammen med SKADEN Division 24, der også tidligere har deltaget i internationale operationer i Middelhavet. Fartøjerne er til UNIFIL missionen bevæbnet med 76 mm kanon, Sea Sparrow missilmodul, samt tunge og lette maskingeværer.

Blandt andet på grund af de danske enheders bevæbning og sensorudrustning, i forhold til vores udenlandske kolleger, opererer VIBEN oftest i det inderste område umiddelbart nord for Den Blå Linie.

Landområdet, der støder op til dette patruljeområde, er bestrøet med mindre landsbyer, hvoraf de lokale bystyrer i cirka 70 procent af tilfældene ledes af politiske afdelinger af visse af de væbnede elementer.

Denne del af operationsområdet er derfor præget af spændingerne mellem Israel i syd og de væbnede elementers tilstedeværelse i nord. Det er også i dette område, den landbaserede del af UNIFIL primært opererer.

DAGLIGDAGEN

VIBEN patruljerer normalt fem til seks

FAKTA:

Den Blå Linie: Linien, som adskiller Libanon i nord og Israel i syd. Da Israel ikke anerkendes som stat af alle nationer, er der ikke tale om en egentlig landegrænse

UNIFIL: »United Nations Interim Force in Lebanon«. FN-styrken indsat i området nord for den Blå Linie med henblik på at stabilisere området efter den libanesiske borgerkrig. Består af såvel et kontingent i land (siden 1978) og en flådestyrke (UNIFIL MTF)

UNIFIL MAROPS: »UNIFIL Maritime Operations«. Den maritime del af UNIFILs operationer. Foregår ud for den libanesiske kyst og i hele dennes længde. UNIFIL MAROPS blev indledt i 2006.

UNIFIL MTF: »UNIFIL Maritime Task Force«. Flådestyrken, som opererer i UNIFIL MAROPS. Omtales også som Task Force 448 (TF 448).

LAF: »Libanese Armed Forces«, Libanesiske Væbnede Styrker. Den libanesisk stats militære forsvarsmagt. Den libanesiske flåde eksisterer ikke som selvstændig myndighed, men som underafdeling af LAF.

Væbnede elementer: Private organisationer og militser af mere eller mindre officiel karakter, men pr. definition altid uden forbindelse til den libanesiske regering. Visse af de væbnede elementer er dog tilknyttet politiske partier.

dage ad gangen, efterfulgt af to til tre dage i havn i Limassol for vedligehold, hvile og genforsyning ved OPLOG TEAM ALFA. I mellemtiden patruljeres området af andre enheder fra UNIFIL MTF.

Dagligdagen i operationsområdet går med overvågning af skibstrafikken og luftrummet omkring Den Blå Linie, men byder også på samarbejdsøvelser med andre enheder fra UNIFIL og de libanesiske væbnede styrker.

Patrulje: VIBEN patruljerer tæt på kysten – også gummibåden tages i brug.

VIBEN har således gennemført hoistøvelser med en tysk helikopter, havariøvelser med libanesiske flådefartøjer og boardingøvelser med såvel libanesiske fartøjer som andre UNIFIL enheder.

Havariøvelserne havde fokus på demonstration af VIBENS brandsluknings- og røgdykkerudstyr, da de libanesiske enheder ikke har sådant udstyr om bord i nævneværdigt omfang.

Flere havariøvelser er gennemført mellem libanesere og forskellige UNIFIL enheder, så libaneserne har kunnet få forskelligt udstyr, før de selv anskaffer det.

Desuden har VIBEN som et led i UNIFIL MTF øvelses- og undervisningsaktivitet afholdt en boardingworkshop af tre dages varighed ved flådebaseerne i Beirut og Jounieh, ca. 15 kilometer nord for Beirut. Under denne workshop underviste VIBENS boardinghold libanesiske besætninger i boarding af handelsskibe med henblik på at afsløre våbensmuglere. Workshopen blev rundet af til søs, hvor VIBEN og to libanesiske pa-

truljebåde på skift boardede styrkens norske forsyningskib. VIBENS boarding-officer og -assistent observerede og vejledte her de libanesiske boardinghold sammen med penderne fra en af styrkens tyske fregatter.

På samme vis har norske torpedobådsbesætninger afholdt kommunikationskurser for libanesiske besætninger i land. Disse aktiviteter er blot eksempler på elementer i det træningsforløb, som kontinuerligt foregår mellem UNIFIL MTF og libaneserne.

RESULTATET AF INDSATSEN.

UNIFIL MTF indsatsen har i skrivende stund ikke afsløret våbentransporter til libanesiske havne, men det er langt fra ensbetydende med, at indsatsen har været unødvendig eller besværet været forgæves. Det viser derimod, at UNIFIL MTF tilstedeværelse har haft en præventiv virkning på våbentransport ad søvejen.

De stridende parter har desuden forholdt sig forholdsvis rolige siden vedta-

gelsen af UNSCR 1701. Konflikten mellem parterne er heller ikke eskaleret, siden flådestyrken blev indsat i området.

Yderligere har undervisnings- og øvelsesaktiviteterne med de libanesiske skibsbesætninger vist, at træningsniveauet her er støt stigende, så de libanesiske myndigheder i dag er bedre rustet til at varetage deres sikkerhedsmæssige pligter i territorialfarvandet, og at udviklingen fortsætter støt i den rigtige retning.

UNIFIL MTF er den første flådestyrke indsat i FN regi nogensinde, og med denne har man erhvervet sig værdifuld erfaring, som man vil kunne trække på senere. Man har vist, at man nu i FN regi har et værktøj mere i kassen, og vejen er banet for fremtidige indsættelser af flådestyrker i fredsbevarende missioner.

Specifikt for FLYVEFISKEN-klassen har man i forbindelse med VIBENS deltagelse bevist, at klassens enheder kan sættes ind overalt i verden uden hensyn til forlægningens længde, når enheden transporteres i dokskib.

Vessel Traffic Service Storebælt vinder fotokonkurrence

Vessel Traffic Service (VTS) Storebælt har vundet en fotokonkurrence, udskrevet af den internationale organisation for farvandsafmærkning, IALA.

I forbindelse med udgivelse af den nye IALA VTS Manual i 2008, udskrev IALA en fotokonkurrence. Blandt mange billeder fra hele kloden blev billedet fra VTS Storebælt kåret som det bedste.

IALA står for International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities eller på fransk: Association International de Signalisation Maritime

Da farvandsafmærkningen er IALA's oprindelige arbejdsområde, er det Far-

Vinder: VTS operatør Peter Dam (t.v.) vandt fotokonkurrencen. Præmien, en flaske champagne, blev overrakt af Jørgen Brandt, chef VTS Storebælt.

vandsvæsenet, der er nationalt medlem. Farvandsdirektøren er valgt i bestyrelsen af IALA sammen med 23 andre fra hele kloden.

SOK er associeret medlem og under tegnede repræsenterer SOK i VTS komiteen, hvor der udarbejdes anbefalinger og retningslinier med relation til VTS.

Derudover er der tre komiteer: Aids to Navigation Management, Electronic Navigation and Engineering og Environmental and Preservation.

Du kan læse mere om IALA på www.iala-aism.org

VTS Storebælt udvides

TEKST:

JØRGEN BRANDT, CHEF VTS STOREBÆLT

I slutningen af 2006 indførte VTS Storebælt engelsk VHF kommunikation med alle skibe i VTS området.

Årsagen var nogle episoder over årene, hvor risikoen kunne have været reduceret, hvis begge parter havde kendt hinandens intentioner.

Dette skal også ses i sammenhæng med den kommende ændring af både VTS områdets størrelse og øgede ansvarsområde.

Pr 1. juli i år udvides VTS området i Storebælt, og VTS får mulighed for at give sejlads assistance.

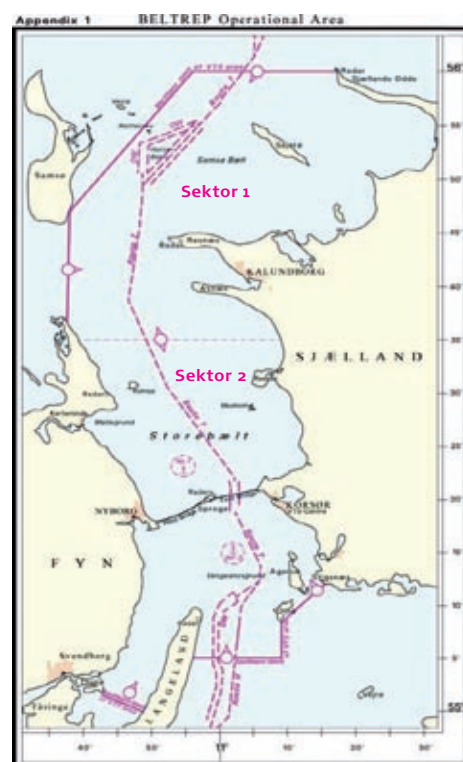
Det nye VTS område kan ses som sektor 1 på kortet, mens sektor 2 er det nuværende VTS-område.

Som nu skal skibe, der passerer Storebælt, rapportere til VTS, når de sejler ind i området. Det nye bliver, at sektorerne har hver deres VHF arbejdskanal.

Sektor 1 har kanal 74 og sektor 2 kanal 11. Ved sektorskift skal skibet derfor skifte arbejdskanal, og VTS orienteres herom (opkald til ankomende sektor på deres kanal).

Vil du vide mere, kan du orientere dig via Ships Routing, Efterretningerne og IMO Resolution MSC.230(82). Denne resolution kan du finde på:

www.forsvaret.dk/vtsstb

Kassedamer i verdens brændpunkter

Uniform, pistol og millioner af kroner er med i bagagen, når civilt ansatte

Inge og Susanna fra SOK drager ud i fredsbevarende missioner.

TEKST: PERNILLE KROER, JOURNALIST, SOK

»Du kan jo altid sidde derhjemme, når du bliver gammel!«

Svaret kommer prompte fra 46-årige Susanna Graabæk på spørgsmålet, hvorfor hun siger ja til at blive sendt ud i fredsbevarende missioner. Kollegaen, 59-årige Inge Nedergaard, nikker samtykkende.

» den arabiske bankfunktionær stod ansigt til ansigt med en gråhåret kvinde i uniform

FØRST I KØEN

De to kvinder er til dagligt ansat i civile jobs i Søværnets Operative Kommando, men når muligheden dukker op, står de langt fremme i køen for at blive sendt ud i uniform til verdens brændpunkter.

I februar vendte Susanna hjem fra sin første udsendelse til Afghanistan, mens Inge hører til veteranerne. Hun har været udsendt hele seks gange. Så sent som i november sidste år kom hun tilbage efter sit andet ophold i Irak.

Det er først og fremmest trangen til oplevelser, udfordringer og mødet med nye mennesker og nye kulturer, der trækker i de to kvinder. Dertil finder de en tilfredsstillelse i at være med til at løse vigtige internationale opgaver.

Som civilt udsendte har de begge fungeret som kasserer og regnskabsfører i den danske lejr, hvad enten det

har været i Afghanistan, Irak eller ex-Jugoslavien. De har sørget for at betale regninger og for, at soldaterne kunne hæve kontanter. Foruden uniform og pistol har en nødvendig del af bagagen derfor været en attachetaske med et par millioner danske kroner.

SOV PÅ PENGENE

»Jeg skal hilse og sige, at to millioner kroner i rede penge både fylder og vejer meget. Og så skal man jo passe godt på dem«, siger Inge med et skævt grin. Hun hentyder til, at hun på sin første mission til Irak fandt det mest sikkert at fordele pengene under madrassen, når hun sov.

» Vores tilstedeværelse gør gavn

»Efter to uger blev jeg eskorteret til Kuwait, hvor jeg skulle hæve flere penge. Jeg husker stadig forbløffelsen hos den mandlige bankmedarbejder, da jeg dukkede op«, fortæller Inge.

For ikke nok med, at den arabiske bankfunktionær stod ansigt til ansigt med en gråhåret kvinde i uniform. Og dét i et land, hvor kvinder går tildækkede. Ovenikøbet hev hun som det første sin pistol op af rygsækken og lagde den på skranken for at gøre plads til bundterne af pengesedler.

KVINDE I MUSLIMSK LAND

»Jeg var blevet advaret om, at kvinder ikke kan gå i banken i Kuwait, og slet

ikke utildækkede. Men nu er jeg nok en kvinde, der med min statur og alder indgyder en vis respekt. Det endte da også med, at jeg fik et fint forhold til bankpersonalet. Faktisk titulerede de mig med "Dear Sir", når de sidenhen skrev til mig. Først blev jeg irriteret, indtil jeg fandt ud af, at det var deres måde at vise, at de havde accepteret mig. Også selv om jeg var kvinde«.

Hverken Inge eller Susanna har oplevet det problematisk at være kvinde i et muslimsk land.

Begge fortæller de, at det er sjældent, at man som civil udsendt kommer uden for lejren, og når det sker, er det altid under eskorte. Men at hjelmen sidder på hovedet af en kvinde, kan da give anledning til sjove episoder:

»Jeg var årsag til tre færdsselsuheld, da jeg var i Afghanistan, fordi mænd kiggede efter mig, når jeg var på vej fra lejren til Kabul«, fortæller Inge.

»Men i bund og grund er afghanerne utroligt hjælpsomme, smilende og venlige. Det er et folk med en stor værdighed. Også selv om de lever under nogle kummerlige forhold. I streng vinter løb børn rundt i sne og mudder med bare fødder i plastiksandaler, mens kvinderne stolprede af sted i spidse højhælede sko under burkaen«, fortæller Susanna.

DET NYTTER

På spørgsmålet om, hvad der har gjort indtryk på dem under deres udsendelse, er ét af svarene fra både Susanna og Inge, at de kan se, at de danske styrkers indsats gør nytte.

Susanna nævner et eksempel fra byen Faizabad i Afghanistan:

»Der er hundekoldt om vinteren, men på politistationen arbejdede betjentene uden strøm og varme. Vores soldater fik installeret en generator på stationen, så betjentene nu både har lys og varme. På den måde er vores tilstedeværelse jo også med til at gøre gavn«, siger Susanna, og Inge supplerer:

»Det er en fornøjelse at se, at vi for eksempel i Irak har fået opført nye skolebygninger og har installeret toiletter til børnene. Det kan lyde som små ting, men det forbedrer forholdene væsentligt for de irakiske skolebørn. Det gør mig glad at se«, fortæller Inge.

Som udsendte har de ikke oplevet i situationer, der har gjort dem bange. Når de har været uden for lejren, har det altid været i pansrede køretøjer og under skarp eskorte:

»Jeg har altid følt, at der er blevet passet endda meget godt på mig. Jeg har siddet i bilen og har kunnet iagttage de tre unge soldater, som altid går foran for at lede efter vej bomber. De gør VIRKELIG et farligt stykke arbejde, mens jeg kan føle mig 112 procent sikker«, siger Inge.

I det hele taget er det mest glæde og fascination, som Inge og Susanna husker, og begge er klar til at rejse ud igen.

» Det er en kæmpe oplevelse

GERNE IGEN

»Det er fantastisk at opleve en fremmed kultur og at være i et miljø med så mange nationaliteter. Man knytter nære venskaber, og det kan være svært at sige farvel, når det bliver tid til hjemrejse. Vi ved jo ikke, om vi nogensinde ses igen«, siger Susanna, og Inge er enig:

»Vi kommer tæt på hinanden og har brug for at tale om, hvad vi oplever. Hverdagen ude kan være rutine, men ind imellem er den barsk. Vi mistede to unge danske soldater, da jeg senest var i Irak, og englænderne mistede også

nogle stykker. Så er det godt at mødes i baren over en sodavand og få snakket hændelsen igennem«, siger Inge, der gerne tager endnu en tårn som udsendt kassedame for danske styrker. Dog forudser hun, at dåbattesten snart kan blive en hindring. Også Susanne vil gerne ud igen:

»Det er en kæmpe oplevelse. Du lærer en masse og får en masse udfordringer. Desuden oplever du meget fremmedartede kulturer og landskaber, som kan være så ubeskriveligt smukke. Bjergene omkring vores lejr i Afghanistan vil jeg aldrig glemme«, siger Susanna.

▲ **Veteran:** Inge Nedergaard, 59 år, hører til veteranerne blandt de civilt udsendte medarbejdere. Hun har været af sted hele seks gange. Senest var hun i Irak på mission for anden gang.

▼ **Spændende:** 46-årige Susanna Graabæk var udsendt til Afghanistan sidste efterår, og hun tager gerne af sted igen. Udsendelsen var en kæmpe oplevelse, og den gav god mening, synes Susanna.

HVIDBJØRNENS

jagt efter måneskinsfisker

I to hektiske døgn jagtede HVIDBJØRNEN en fransk trawler, der var pågrebet i ulovligt fiskeri i færøsk territorium. Næstkommanderende Per Graugaard fulgte slagets gang fra broen på HVIDBJØRNEN.

TEKST OG FOTO:

PER GRAUGAARD, NÆSTKOMMANDERENDE, BE-SÆTNING A, HVIDBJØRNEN

Dagene før den 14. februar 2007 fik vi på HVIDBJØRNEN til opgave at finde den franske trawler BRUIX fra Bayonne, for at se, om han om natten sneg sig ind på færøsk fiskeriterritorium for at lave lidt ekstra »måneskinsfiskeri«.

BRUIX havde tidligere praktiseret ulovligt fiskeri uden licens på færøsk fiskeriterritorium, og måske var han i gang igen. Derfor bad Færøernes Kommando os om at sejle ned i det sydvestlige hjørne af det færøske fiskeriterritorium og forsøge at tage den franske fisker på fersk gerning.

På den første del sydvestover mod Bruix's formodede position sejlede vi så taktisk som muligt for ikke at gøre fiskeren mistænksom.

Helikopteren blev sendt af sted i god tid for at lokalisere BRUIX i området, og der var ganske rigtigt et ekko, som kunne være BRUIX.

Den 13. februar fik også HVIDBJØRNEN målet på radaren. Skibet sejlede to-tre knob og lignede et fiskeskib, der lå og bjærgede sit grej inde på det færøske fiskeriterritorium.

STAK AF

I et stykke tid holdt vi os på fornuftig afstand af det formodede franske fiskeskib for at være sikre på, at det var

skibet BRUIX. Herefter nærmede vi os hurtigt og kaldte samtidig skibet op på radioen for at tale med føreren. Dette resulterede i, at skibet straks vendte og sejlede sydover for fuld fart.

Vi prøvede flere gange at komme i kontakt med føreren af trawleren, men skibet fortsatte sydover, og farten blev øget til 12 knob.

Vi signalerede med horn og lyste med projektør for at komme i kontakt, men uden held. Først da vi lagde os på kollisionskurs med BRUIX, og dermed tvang ham til at vige, svarede føreren på vores opkald.

Selv om BRUIX efterhånden kom over på skotsk fiskeriterritorium, tillod international lov heldigvis, at vi kunne forfølge Bruix "in continenti" (hot pursuit) helt til britisk territorialfarvand.

I første omgang lovede den franske fører at sejle med tilbage til Thorshavn. Vi fulgte BRUIX næsten tilbage til færøsk fiskeriterritorium, men pludselig vendte skibet om og sejlede sydover igen.

Føreren sagde, at han ville sejle til en havn i Skotland, og at han ikke ville følge HVIDBJØRNEN tilbage til Færøerne alligevel.

Aftenen og natten igennem fulgte vi BRUIX ind på britisk fiskeriterritorium og forsøgte flere gange at overbevise føreren om, at det var det smarteste af ham at følge med os til Torshavn eller i det mindste med ind til de fiskebøjer, vi havde fundet undervejs, så vi kunne kontrollere, om fiskegrejet var hans. Men han var ikke til at rokke. BRUIX begyndte at arbejde igen, mens vi ventede om bord på HVIDBJØRNEN.

Ulovligt: Den franske trawler BRUIX på ulovligt fiskeri.

AFSLØRET

Dagen efter blev det færøske skib TJALRID sendt af sted for at bjærge bøjerne og de liner og garn, som vi formodede, at BRUIX havde sat inde på færøsk fiskeriterritorium. Flere af bøjerne, der blev bjærget, havde navnet BRUIX indgraveret, så nu var sagen helt sikker. Senere viste det sig, at garn, liner, fiskebøjer og fangst havde en værdi af cirka fem millioner kroner.

Dagen efter beordrede Færøernes Kommando HVIDBJØRNEN til at tvinge BRUIX til Thorshavn. Føreren af fiskeskibet fik 15 minutters varsel til at følge med til Torshavn, hvilket han umiddelbart fulgte. Men igen vendte han pludseligt om og satte farten op.

Herefter besluttede vi at udføre harassment på BRUIX for at føreren kunne forstå, at vi mente det alvorligt. Fem minutter før vi ville påbegynde harassment, blev føreren igen advaret.

Umiddelbart inden harassment fik BRUIX en sidste advarsel, men da føreren stadig ikke rettede sig efter vores anvisninger, begyndte vi så småt at sejle over på en parallel kurs med BRUIX.

Vi nærmede os langsomt agtenfra, og da der var omkring ti meter mellem skibene, lavede BRUIX tilsyneladende en styrbord manøvre, så vi stødte sammen.

HOLDT VEJRET

Før sammenstødet blev der beordret: »lukke røde lukkemidler«.

Da vi var cirka ti meter agten for tværs af trawleren, blev vores besætning beordret over i styrbord side, for at lægge sig på dørken.

Det var som om, at tiden stod stille, og alle holdt vejret, da ordren »pas op for kollision« lød over ordreanlægget.

SKUD PARAT

Efterfølgende lagde vi lidt afstand til BRUIX og fulgte ham stadig »in conti-nenti« sydøstover mod Skotland og Ul-lapool.

I mellemtiden korresponderede vi livligt med Færøernes Kommando og diverse andre landes fiskeri- og politi-myndigheder. På HVIDBJØRNEN indike-rede vi over for Færøernes Kommando,

at vores eneste yderligere magtmiddel over for BRUIX var varselsskydning og eventuelt virkningsskydning. Derfor klargjorde vi 12.7 mm maskingevær. Heldigvis blev det ikke nødvendigt at gå til så drastiske midler. Det internationale samarbejde er i dag så veludviklet, at sagen kunne føres gennem de franske, skotske, danske og engelske politi- og fiskerimyndigheder.

Vi fulgte fortsat efter BRUIX sydøst- over til britisk territorialfarvand, hvor et britisk inspektionsfartøj ventede og overtog eskorteringen af BRUIX til skotsk havn.

EFTERSPILET

Herefter startede et juridisk efterspil, hvor mange lande var involveret.

Politimesteren i Torshavn ønskede BRUIX tilbageholdt og last og fangst- grej konfiskeret, men det internationale retssystem er ikke altid nemt at slås med.

Imidlertid gjorde juristen hos Politimesteren, Linda Hesselbjerg, et kæmpearbejde for at få sine krav igennem.

Det forlyder, at hendes kolleger i de øvrige lande, gav hende tilnavnet The French Bulldog på grund af hendes utrættelige arbejde med at få sagen til at holde.

De skotske myndigheder gav lov til at losse lasten af havtasker til fryse- biler, som skulle transportere fisken til Frankrig. Heldigvis gav de overordnede myndigheder i England tilladelse til at stoppe lastbilerne, så undervejs sydpå på motorvejen mellem Skotland og Eng- land, blev alle lastbiler stoppet af politi- et og lasten konfiskeret. Politimesteren i Torshavn fik besked fra England om konfiskationen og kontaktede skibets reder i Frankrig.

Rederen blev pludselig meget samar- bejdsvillig, og i løbet af 20 minutter var der stillet den ønskede bankgaranti på 1,2 millioner kr., og lastbilerne kunne fortsætte deres transport.

Men for alle involverede parter fra Færøerne og Danmark var det glæde- ligt, at det lykkedes at få lasten konfi- skeret, så operationen ikke havde væ- ret forgæves.

Skadet: HVIDBJØRNEN fik knubs under mødet med den franske trawler.

Et Liv med Søværnet

2. og sidste del – Fortsat fra Søværnsorientering nr. 4 2006

AF KJELD DE HEMMER MORTENSEN
KAPTJNLØJTNANT
TIDL. INGOLF OG FRØMANDSKORPSET

Kjeld de Hemmer Mortensens beretning fortsætter i de grønlandske farvande i året 1964. Som fiskeriofficer om bord på inspektionsskibet INGOLF sigtede han stadig mod at blive helikopterpilot, men lysten til at prøve grænser af åbnede øjnene for søværnets elitekorps:

Jeg fik fløjet en del det år.

Så snart forholdene tillod det, var skibets piloter - Kundby (SAK) og Dalsgaard (HAN) flinke til at tage mig med op og lade mig overtage »pinden«, hvilket godt kunne give sved på panden. En helikopter er ikke det nemmeste at flyve, skulle jeg hilse og sige.

Jeg fik også sejlet en hel del med INGOLF's gummibåd - dinghy'en, som vi kaldte den - som godt kan virke noget lille, når det foregår i de store dønninger ude fra Davisstrædet. Som skibets fiskeriofficer var det mig, der i spidsen for »trawlerholdet« bordede de fremmede trawlere, når vi havde stoppet dem; af og til med et varselsskud foran stævnen, hvis ikke de reagerede på vore stopsignaler i første omgang.

Den føromtalte RED CRUSADER-af-fære, hvor gamle NIELS EBBESEN forgæves havde jagtet den flygtende trawler med en dansk søofficer låst inde i radiatorummet over den halve Nordatlant (han kom i øvrigt senere om bord til os i INGOLF og blev en god ven og messekammerat) havde fået Søværnskommandoen i Gernersgade til at udstede

en skarp forholdsordre til inspektionsskibseskadren. Essensen af den var, at for fremtiden skulle den styrke, der blev sendt om bord på de fremmede trawlere, have en størrelse og bevæbning, der sikrede opgavens gennemførelse.

BLEGE TRAWLERSKIPPERE

Og det tør nok siges, at det havde vi. Jeg har set mere end én trawlerskipper blegne, når jeg, af og til i nattens mulm og mørke, kravlede op ad lejderen på skibssiden fulgt af seks barsk udseende orlogsgaster med hver sin maskinpistol. Vi signaliserede »no bullshit« og »no bullshit« var, hvad vi fik. Never again, som vi sagde. Øst- og vesttyskerne, spanierne og portugiserne (de såkaldte doryfiskere med snesevis af små enmandsjoller omkring moderski-

bet) var der aldrig problemer med. De havde papirerne og tilladelserne i orden og fiskede kun, hvor de måtte. Med englænderne og skotterne kunne det godt forholde sig lidt anderledes.

Havde vi f.eks. slået dem på radaren for tæt inde under land, men stadig på stor afstand, kunne de jo godt nå uden for de 12 sømil, inden vi fik visuel kontakt. Og vi kunne ikke altid bevise, at de også havde fisket derinde, hvilket de selvfølgelig havde. De advarede jo hinanden, så snart de fik bare den mindste mistanke om, at vi var i nærheden.

Samtidigt havde den uendeligt langtrukne retssag ved den internationale domstol i Haag med den for Danmarks vedkommende noget kedelige afslutning efter RED CRUSADER-affæren belært os om, at der skulle endog særdeles håndfaste og uigendrivelige beviser på bordet for at få en trawlerskipper dømt for ulovligt fiskeri.

Det lykkedes i de følgende år hyppigere og hyppigere, ikke mindst på grund af inspektionsskibenes helikopter, som var et gigantisk aktiv set med danske øje. Den havde de virkelig respekt for, fordi den med ét slag udvidede vores aktionsradius med mange, mange sømil.

Vore ophold ved Grønland var sædvanligvis af mellem tre og fire måneders varighed. Så måtte vi hjem for at proviantere, evt. skifte ud i besætningen på nogle poster og få skibet shinet op - det kunne godt se noget medtaget ud ved siden af Søværnets øvrige enheder, når vi listede ind i Flådens leje efter en lang rejse. Det kunne vi sikkert også selv. Meget af tiden deroppe lå vi og bankede i fast- eller storis for at løse vore opgaver.

ET RENDEZVOUS

Nu skal man jo ikke tro, at det var arbejde og alvor og risikofyldte situationer alt sammen deroppe i Nordatlanten. Vi havde også rigtig mange gode og sjove oplevelser sammen, sommer som vinter, i en fast sammentømret besætning. Jeg skal her berette om en lille oplivende - i hvert fald for de fleste af os - begivenhed fra livet om bord i INGOLF. I sommeren 1964 forlagde vi fra Grønland til

Polardåb: Næstkommanderende, OK Carl Carstenskiold ses yderst til højre.

Færøerne. Vi skulle igen afløse VÆDDEREN, som skulle en tur omkring Holmen. Og det følgende illustrerer meget godt den gemytlige stemning, der herskede om bord, når vi ellers havde tid til det. I INGOLF havde vi på det tidspunkt alle tiders skibslæge, Niels Køster (i øvrigt søn af den berømte overlæge Køster, som under besættelsen reddede mange danske modstandsfolk fra tyskerne på Bispebjerg Hospital). Niels - eller Doc, som sådan én hedder i Flådens skibe - var særdeles afholdt om bord, en knalddygtig læge for besætningen og derudover en sjov og hyggelig messekammerat i officersmessen. Men nu skulle han altså hjem på ferie. Han havde fået en veninde, som for tiden opholdt sig i USA, så han skulle bare lige hjem og vende og så videre den anden vej igen, denne gang i luften, for at besøge damen i Amerika. Flybilletter var bestilt og det hele.

Nå, efterhånden som tidspunktet for rendezvous med VÆDDEREN nærmede sig, kunne vi se, at Doc begyndte at få flere og flere rynker i panden. Alle de værnepligtige læger kendte jo hinanden, og vi hørte flere gange Niels sige, at han altså ikke kunne forstå, hvem der var Doc på VÆDDEREN. Der var, forstod vi på ham, et regnskab der ikke stemte.

Nuvel, dagen oprandt. VÆDDEREN's silhuet dukkede op over horisonten, »I wanna go home« - datidens store hit, gjaldede ud fra samtlige INGOLF's højtalere for fuld styrke. Nu var det os, der skulle hjem. Jeg havde formiddagsvagtten på broen. Dér havde jeg også Niels, som lidt sært og for ham meget ukarakteristisk virkede en smule ude af balance. Jeg har senere tænkt på, om han allerede havde fået en grim mistanke. I

Polardåb: Kong Neptun med følge ankommer til skibet.

hvert fald fik han mig, så snart der var visuel kontakt, til at gå ud i styrbords brovinge og flashe til VÆDDEREN:

BT WHO IS DOC ON BOARD BT AR.

Og ja, rigtigt gættet: VÆDDEREN flashede tilbage:

BT NIELS KOESTER BT AR.

Jeg har sjældent set en mand blive så lang i ansigtet, som da jeg vendte mig om og meddelte Doc resultatet. Hans ansigt var i forvejen ret langt, men den dag slog han rekorden.

Nå, vi fik sat Niels i en gummibåd, sagt farvel til en god messekammerat og ønsket ham god tur rundt Færøerne - igen igen. Men historien trak tårer i Søværnets officersmesser i lange tider. En af dem, Flåden kan leve højt og længe på. Niels blev i øvrigt senere en højt estimeret narkoseoverlæge på Svendborg Sygehus, og jeg er sikker på, at han selv har fortalt historien videre med et grin, da han først havde fået den lidt på afstand.

FRA HELIKOPTERPILOT TIL FRØMAND

I februar 1965, tilbage i grønlandske farvande, fik vi signal hjemme fra Søværnskommandoen, at jeg skulle frakommanderes INGOLF ved næste anløb Holmen i april og tilkommanderes Flyvestation Avnø med efterfølgende videreuddannelse i USA på jet og afsluttende helikopterpilotuddannelse. Det ville jeg fortsat gerne, men det forløbne år i Nordatlanten havde sat nogle tanker i gang.

Jeg var 24 år, havde altid tidligere dyrket en masse idræt (hvilket jo var lidt svært i inspektions-skibene) og ville gerne prøve mig selv af helt ud til grænsen (og over, som det senere viste sig), fysisk og mentalt. Efter svære overvejelser sendte jeg følgelig svar tilbage, at jeg frafaldt ønsket om pilotuddannelse og i stedet anmodede om optagelse på Søværnets Frømandsskole, som ligeledes startede i april måned det år i Auerød og senere Kongsøre. Et hurtigt signal fra Søværnskommandoen om jeg fastholdt dette ønske, hvilket jeg bekræftede. Og således blev det.

Efter 14 pragtfulde, spændende, sjove oplevelses- og lærerige måneder i INGOLF blev jeg frakommanderet ved

anløb Holmen og pr. 1. april 1965 tilkommanderet Søværnets Dykkerskole, som Frømandskorpset dengang var underlagt. Fra helikopterpilot til frømand - jeg har altid siden hen hævdet, at min karriere i søværnet fra det tidspunkt begyndte at gå nedad.

ÅRGANG 1963

Nu er det ikke som med franske vine, at der er gode og dårlige årgange fra Søværnets Officersskole. Så jeg vil nøjes med at sige, at vores klasse, årgang 1963, levede op til standarden. Knud Borck blev viceadmiral og senere direktør for Farvandsvæsenet, Poul Schriver kontreadmiral og en hel stribe af os kommandører. Jes Thomsen sluttede som kommandør og chef for Flådestation Frederikshavn, Jørgen Evald det samme i Korsør, og Ib Winkel Smith har i mange år beklædt en høj stilling i ministeriet. Og ja, om det så er den ærværdige og mangeårige redaktør af dette blad, Sven Voxtorp, så er han såmænd også fra vores årgang. Jeg selv sluttede karrieren efter fire år i Frømandskorpset og søgte derefter nye og andre udfordringer. Jeg havde nået det, der for mig var det ultimative.

Samtidig med os her på skolen, men et par klasser over, gik Hans Jørgen Garde. Allerede dengang en ledertype

og også korpskadet for kadetkorpset. Garde og jeg udviklede efterhånden et varmt venskab, især da vi nogle år senere fik en hel del med hinanden at gøre rent professionelt, han som divisionschef i motortorpedobådseskadren og jeg som leder af Frømandskorpset.

DEN KOLDE KRIG VAR MERE ISNENDE

I dag afslører jeg ingen hemmelighed ved at sige, at en af de måder, vi i Frømandskorpset kalkulerede med at blive landsat på Polens eller Østtysklands strande og infiltrere ind i »uvenligt terræn«, hvis ballonen gik op, var med motortorpedobåd i høj fart om natten tæt inde under land. Den kolde krig var jo mere isnende i de dage. Disse manøvrer indøvede vi naturligvis med mellemrum.

Jeg afslører heller ingen hemmelighed ved at fortælle, at man kan slå sig ret meget, når man kaster sig i havet fra et fartøj med 50 knops fart, som de daværende gasturbinebåde af SØLØVEN-klassen sejlede dengang.

PÅ EGEN KROP

Den 11. november 2005 besøgte jeg på ny min gamle skole på Holmen. Aschehougs Forlag havde inviteret til reception i anledning af udgivelsen af Per Herholdt Jensens bog om Atlantsejlerne

- Flådens inspektionsskibe i 100 år, og forfatteren overrakte mig venligst et dedikeret eksemplar med en varm tak for hjælp med baggrundsviden og bi-drag m.v. under bogens tilblivelse.

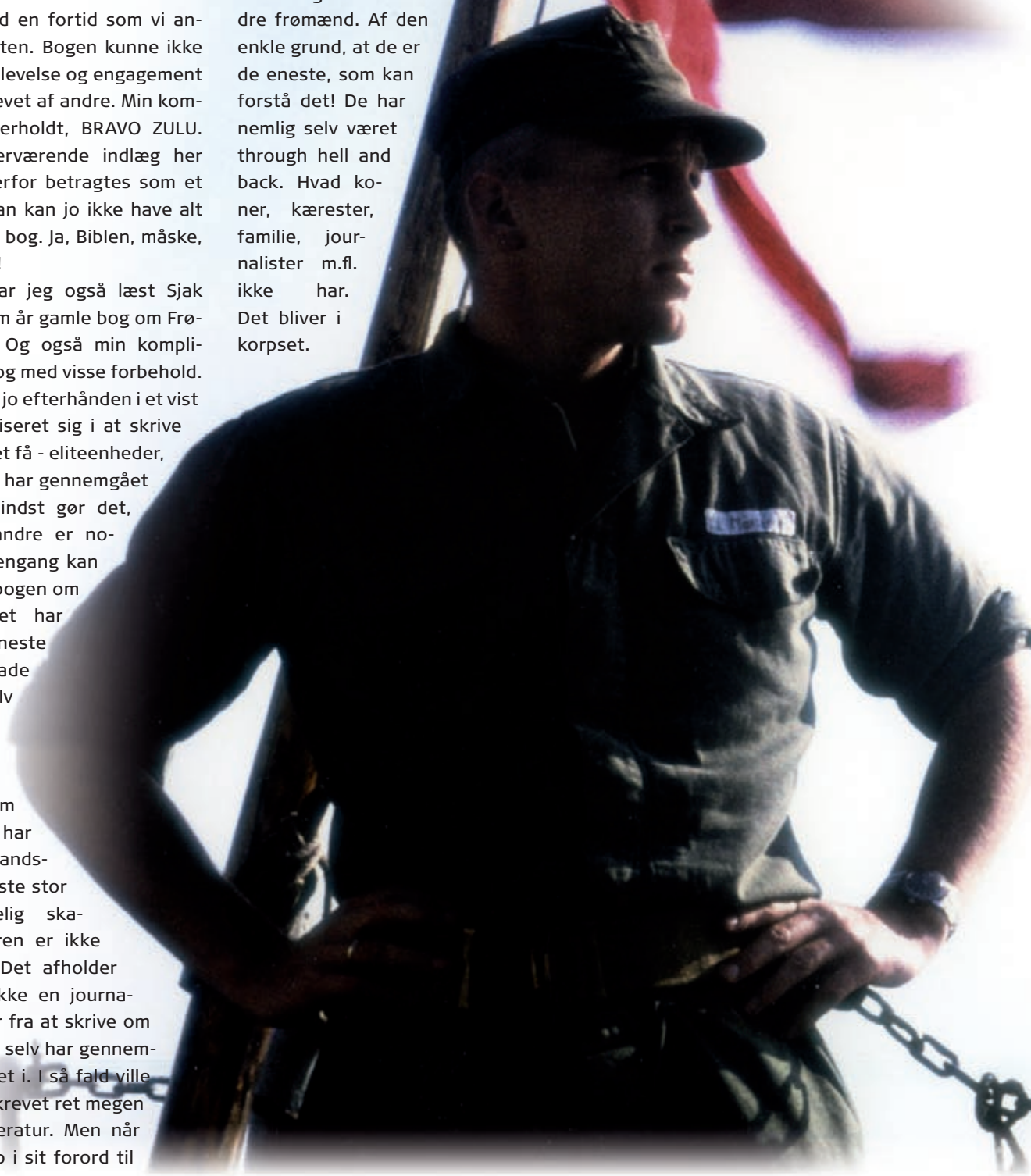
Bogen er et pragtværk, såvel tekst-som billedmæssigt. Og det, som hæver den langt over gennemsnittet i den genre af litteratur om mennesker i et barsk miljø med barske opgaver i en barsk hverdag, er, at forfatteren selv har været en del af det - selv søofficer og selv med en fortid som vi andre i Nordatlanten. Bogen kunne ikke med samme indlevelse og engagement have været skrevet af andre. Min kompliment, Per Herholdt, BRAVO ZULU. Well done! Nærværende indlæg her i bladet kan derfor betragtes som et supplement. Man kan jo ikke have alt med i én enkelt bog. Ja, Biblen, måske, men ellers ikke!

Naturligvis har jeg også læst Sjak Svendstorps fem år gamle bog om Frømandskorpset. Og også min kompliment til ham, dog med visse forbehold. Forfatteren har jo efterhånden i et vist omfang specialiseret sig i at skrive om de få - meget få - eliteenheder, som kan det og har gennemgået det og ikke mindst gør det, som for alle andre er noget, man ikke engang kan forestille sig. I bogen om Frømandskorpset har han gjort det eneste fornuftige - at lade frømændene selv fortælle. Men sammenlignet med Per Herholdts bog om Atlantsejlerne har bogen om Frømandskorpset én eneste stor og uomgængelig skavank: Forfatteren er ikke selv frømand. Det afholder jo naturligvis ikke en journalist og forfatter fra at skrive om noget, han ikke selv har gennemlevet og deltaget i. I så fald ville der ikke blive skrevet ret megen dokumentarlitteratur. Men når Sjak Svendstorp i sit forord til

bogen i november 2000 ligefrem skriver: "Alt det, der har været så hemmeligt, at selv admiraler og generaler ikke vidste det, står i denne bog. OK, næsten alt. Der er stadig ting, der ikke må fortælles.« - ja, så er det mildt sagt en journalistisk overdrivelse.

Der er masser af ting, frømænd kun fortæller ét sted og kun ét: til andre frømænd. Af den enkle grund, at de er de eneste, som kan forstå det! De har nemlig selv været through hell and back. Hvad kører, kærester, familie, journalister m.fl. ikke har. Det bliver i korpset.

Og så endelig en enkelt slutbemærkning til Flådens dygtige og kompetente personel af i dag: »Vi var squ' heller ikke så dårlige dengang!«

STOP Olien

- kampagnen 2007

STOP OLIEN-kampagnen fortsætter i 2007. Fra starten af maj vil kampagnen vil køre på TV, i radio og i trykte medier.

Kampagnen fortsætter: STOP Olien-kampagnen 2007 starter i begyndelsen af maj. Målet er at endnu flere melder sig som havmiljøvogtere.

Målet for den kommende sejlersæson er at mobilisere endnu flere af de i alt ca. 45.000 registrerede danske lystsejlere om den fælles sag: At være med til at sikre, at dansk farvand er RENT farvand.

Derfor går en ny STOP OLIEN-kampagne i luften fra uge 18. Kampagnen omfatter annoncering på TV, i radio og dagspresse samt i maritime magasiner.

Desuden vil de godt 4000 havmiljøvogtere, der sidste år meldte sig under STOP OLIEN-fanerne få tilsendt en T-shirt med slogan'et "Jeg er havmiljøvogter er du med?" på ryggen. Skibsfarten vil ligeledes få tilsendt supplerende

materialer til hvervning af nye havmiljøvogtere.

Derudover vil SOK og Marinehjemmeværnet være med ved en lang række maritimt betonedede begivenheder over sommeren, herunder Tall Ships' Race, musikfestivaler, havnearrangementer m.v.

Kampagnen blev sidste år særdeles positivt modtaget både i erhvervet, hos befolkningen og i pressen. De godt 4000 havmiljøvogtere, først og fremmest fritidssejlere, der meldte sig under fanerne i 2006 var da også et fantastisk resultat. Faktisk så godt, at man ser med stor interesse på initiativet i Danmarks nabolande.

Idrætspris til sømand

Seniorsergent Erik Lindholm Madsen, som gør tjeneste som leder ved Holmens idrætsanlæg, har modtaget Forsvarets Idrætspris.

Erik Lindholm Madsen fik overrakt prisen af Forsvarschef Jesper Helsø. I begrundelsen for tildelingen hedder det blandt andet, at Erik Madsen har været foregangsmand for udviklingen af idrætten i Søværnet gennem mange år.

Han har som leder af Holmens idrætsanlæg udnyttet de knappe ressourcer maksimalt, og på den måde skabt mulighed for at inddrage personalet fra både Forsvarets Personeltjeneste og Forsvarskommandoen i den daglige idræt på Holmen. Erik Madsen har gennem næsten hele sin karriere været aktiv inden for marinefemkamp, og har i 2006 som landstræner været med til at udvikle de danske marinefemkæmpere. Det har betydet, at Danmark kan konkurrere på det allerhøjeste internationale niveau. Erik Madsen har også i 2006 lagt et stort arbejde i at få gennemført forsvarrets mesterskab i Marinefemkamp.

Nye arbejdsuniformer

Der er nye arbejdsuniformer på vej til alle militært ansatte i Søværnet. De nye uniformer er beregnet til dagligt brug på både skibe og i stabsfunktioner.

Alle i Søværnet, også sergenter og officerer, vil i løbet af sommeren få udleveret den nye uniform.

Uniformen består af lange bukser, lyseblå kort- og langærmede skjorter, shorts, en kort sommervindjakke og en lang og lun vintervindjakke med hætte. Desuden er der en kasket til bluseklædte medarbejdere.

Reglement for den nye arbejdsuniform vil snarest blive udsendt.

Skoleelever til søs

26 elever fra 8. klasse på Tovshøjskolen i Århus stak til søs med SØLØVEN og fik et indtryk af Søværnet som arbejdsplads.

Initiativet var kommet i stand gennem et samarbejde mellem Århus Kommune og Søværnet. Begge parter har en interesse i at gøre de unge opmærksomme på de uddannelses tilbud, som Søværnet kan tilbyde.

Rådmand for Børn og Unge i Århus Kommune, Louise Gade siger:

»Samarbejdet med SOK er et udtryk for, at jeg gerne vil være med til at sikre overgangen fra folkeskolen til ungdomsuddannelserne. Jeg håber også at kunne medvirke til, at et stigende antal unge med anden etnisk baggrund end dansk gennemfører en ungdomsuddannelse – for eksempel i Søværnet«.

Eleverne fra Tovshøjskolen, som besøgte SØLØVEN, havde alle en indvandrerbaggrund, og efter besøget gav et par af eleverne udtryk for, at de godt kunne tænke sig at komme ind i Søværnet. Derfor vil der nu blive fulgt op på, hvordan de interesserede elever kan hjælpes videre.

Om Søværnets interesse i samarbejdet udtaler chef for Søværnet, kontre-admiral Nils Wang:

»Vi kan tilbyde nogle spændende og attraktive uddannelsesmuligheder, og samarbejdet med Århus Kommune er med til at styrke vores fremtidige rekrutteringsgrundlag«.

I det kommende skoleår vil der blive udarbejdet informationsmateriale til elever, lærere, forældre og uddannelsesvejledere. Materialet vil orientere om muligheden for praktik, uddannelse og job i Søværnet.

◀ På dybt vand: Om du er pige med indvandrerbaggrund og tørklæde er ingen hindring for at hoppe i dykkerdragt og springe ud på dybt vand. Flere af 8. klasse eleverne fik afprøvet grænser under besøget på SØLØVEN.

▼ Ros: SØLØVENS besætning fik stor ros af Århus Kommune og Tovshøjskolen lærere for arrangementet. Særligt muligheden for at komme en tur ud med gummibåd fik de 15-16-årige elever til at flokkes om Rasmus Moll Jacobsen, næstkommanderende på SØLØVEN.

FÅ FLERE UDFORDRINGER. NYT JOB NU?

Bliv professionel soldat
Bliv konstabel i søværnet og
få løn under uddannelsen

Gode muligheder for karriere - også uden for Forsvaret · Job med mening
Brug hovedet og hænderne · Få venner for livet · Forsvaret er en af landets største
uddannelsesinstitutioner med næsten 30 uddannelser og masser af muligheder

For mere information, klik ind på www.forsvaret.dk
eller ring til Forsvarets Rekruttering på 4489 5000.